Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Manipulus curatorum

Guido <de Monte Rocherii>

[Straßburg], 9. Feb. 1489

Tractatus tercius secunde partis de confessione [...]

urn:nbn:de:bsz:31-248607

Visual Library

Tracta. III. secũde partis

Tractatus tercius secũde partis de confessione. ⁊ habet vndecim capitula.

Circa confessionẽ considerãda sunt vndeciz. Primo de institutõe cõfessiõis. Secõdo de ill' q̃ tenẽt ad ꝓfessiõz. Tercio de tpe q̃ q̃s tenet ad cõfessiõz. Quarto cui faciẽda ẽ ꝓfessio. Quito de q̃b⁹ fiẽda ẽ cõfessio. Sexto de cõditõnib⁹ q̃s dz habere ꝓfessio. Septio de iteratõe ꝓfessiõis. Octauo quõ dz se sacerdos hr̃e ad cõfitẽtẽ. Nono ꝗ ꝓditõibus ⁊ introgatõib⁹ fiẽdis ĩ ꝓfessiõe. Decimo de ptãte clauiũ ⁊ effectu ꝓfessiõis. Vndecimo de sigillo cõfessionis.

De institutõe cõfessionis Cap̃. I

Ad euidẽtiã eoꝝ q̃ dicẽda sunt de ꝓfessiõe notãdũ q̃ in scriptura duob⁹ modis accipit ꝓfessio. Vno mõ ꝓfessio idẽ ẽ qd dei laudatio. vñ ꝓfiteri isto mõ idez est qd deũ laudare. ⁊ isto mõ accipit qñ dr. Cõfitemi dño. i. laudate dñz. qm̃ bon⁹ ⁊c. Alio mõ idẽ ẽ qd pctõꝝ coꝝã sacerdote manifestatio. Et isto mõ diffinit sic. Cõfessio ẽ legitima coꝝã sacerdote q̃ claues hz ⁊ ptãtẽ absoluẽdi pctõꝝ declaratio. Ad euidentiã istius diffinitõis videndũ est de singul' que in ipa ponũt. Dicit p̃mo ꝓfessio ẽ legitima pctõꝝ declaratõ ꝗ illos q̃ pctã occultãt vl' excusando vl' celãdo. Dicit etiã ꝗ illos q̃ recitãt bona sua ĩ ꝓfessiõe l' ꝓfitẽt p abnegatõz pctõrũ. vt nõ sum adulter ⁊c. Dicit coꝝã sacerdote q̃ claues hz ⁊ ptãtẽ absoluẽdi. vt oñdant oẽs ꝓditões q̃ ad verã ꝓfessiõem exigũt. Et dr cõfessio q̃si sil' vel ex toto vl' vndiq̃z fassio. Et de ꝓfessiõe isto mõ dicta intẽdim⁹ hic agere. Videndũ est q̃ qñ fuit istituta ⁊ q̃s fuit istitutor cõfessiõis. Quãtũ ad p̃mũ sciẽdũ ẽ q̃ duplex est ꝓfessio. s. mẽtalis ⁊ vocal'. Cõfessio peccatorũ mẽtal' est de dictamĩe legis nature adiute qdãmodo p fidẽ. qñ em̃ hõ ꝑpedit se offẽdere vl' offẽdisse deũ. qd nõ videt nisi p aliquẽ radiũ fidei. natura dictat q̃ ab eo ẽ miẽricordia hũiliter postulãda. ⁊ h̃ nũq̃z ẽ nisi recoglscat culpa. qd fit

Declaratus ⁊ explicatus qd infra. Illi. Quoniam ille. Et Prezu Capl'o so Illi Qua supra dictu est Item declaratus ministerij sui detalis habet di 20 c de cretalib⁹ In textu Et ibid sup verbo dicit Et quod set claues. habz ibid.

Cõfessio q̃

Duplex ꝓfessio mẽtalis

De confessione

p ꝓfessionē mentalē. Cōfessio vocal' est duplex. q̄dā q̄ fit deo
7 q̄dā q̄ fit homi. Loq̄ndo g̃ de ꝓfessiōe vocali q̄ fit deo cre/
do q̄ ꝓfessio isto mō fuit de necessitate salutis statim post la
psum p̄mi hoīs. Et rō q̄ me mouz ad h̄ ē ista. Omni tpe q̄ fu
it 7 est infirmitas fuit necessaria medicina ꝗ illā infirmitatē.
Iz statim post lapsum p̄mi hoīs fuit ifirmitas pctī nō solum
original' sz etiā actual' admin⁹ q̄ ad ml'tos. g̃ post lapsuz p̄/
mi hoīs statim fuit necessaria ꝓfessio facta deo etiā vocalis.
Et istud patz ex q̄dā glo. posita sup illō ꝝbū Beñ. iij. Ad az
vbi es. vbi dicit glo. sic. Verba sunt increpātis 7 ad ꝓfessio
nē cogētis: nō ignorātis. Et ꝓstat q̄ loq̄tur de ꝓfessiōe vo/
cali fiēda deo. q̄ tūc de⁹ nō hō vocalit loq̄bat ipi ade. g̃ ab il
lo tpe fuit necessaria ꝓfessio isto mō dicta. Loq̄ndo aūt d̄ cō
fessiōe vocali fiēda hoī dico q̄ fuit instituta ī lege noua xpo
scz incarnato. 7 nō fuit cōgruū antea talē ꝓfessiōez institui.
Et rō q̄ me mouz ad h̄ ē duplex ꝯm qd̄ cōfessio ordinat ad
duo. s. ad peccati deletōez 7 manifestatōez 7 ad recōciliatōez
faciēdā deo 7 eccl'ie ei⁹. Ex p̄mo patz q̄ solū in lege noua de
buit istitui ꝓfessio. Notādū ad euidētiā istoꝝ q̄ stat⁹ pcti
vocat tenebre. 7 stat⁹ gre lux. vt dicit apl's ad Eph. v. loq̄ns
ipis postq̄z fuerūt ꝓuersi, 7 in statu gre dicēs. Eratis em̄ ali
q̄n tenebre. nūc aūt lux in dño. Et ī epl'a ad Ro. xiij. Abīci
amus opa tenebraꝝ. glo. i. opa pctī. et īduamur arma lucis. i.
virtutes. In ea g̃ lege debuit institui ꝓfessio faciēda homī ī q̄
orta fuit lux q̄ illumīat oēm hoīem veniētē in hūc mundum
Ipa ē lux noua. christ⁹. s. incarnat⁹. igit ī lege noua d̄buit ī/
stitui tal' ꝓfessio. Ex scdo. s. ex h̄ q̄ ꝓfessio ordīat ad recōcili
atōem faciēdā deo 7 eccl'ie ei⁹ patz etiā q̄ debuit īstitui in no
ua lege. ideo em̄ ꝓfessio fit hoī. vt hō sit iudex 7 arbiter inter
deū 7 hoīez pctōrē. Arbiter aūt tal' dz esse q̄ possit manū po
nere in vtrq̄z ptē. ideo ille cui faciēda est cōfessio debz posse
ponere manū in deū cui pctōr vult recōciliari. 7 in hoīem q̄
ꝓfitet. tal' aūt esse nō potuit q̄uscq̄z de⁹ fact⁹ est hō. q̄ tūc da/
tus ē mediator dei et hoīm hō christus iesus. Et hic postq̄z
corpaliter ascēdit in celū reliqt aliq̄s in eccl'ia q̄s loco sui cō

Verat cōfessio duplex Deo

cōfessio nr. n'razia fuit stati pg lapsu

Verat cōfess. [illegible]

Habi

stituit eccl'ie rectores et arbitros q̄bꝫ ꝓmisit autoritatē recō
ciliādi pctōres ꝑo et eccl'ie sue.iō in lege noua christo.s.īcar
nato debuit institui cōfessio. Cū eīm ꝓfessio habeat efficaciā
ab absolutōe.ꝛ absolutio ex ꝟtute clauiū .q̄ q̄dē claues date
fuerūt hoī in noua lege: dicēte christo btō petro et ī ipo oībꝫ
alīs Math.xvi. Tibi dabo claues regni celoꝝ.ꝛ Joh.xx.
Quoꝝ remiserit pctā remittūt eis. Manifestū ē g̃q ꝓfessio
faciēda homī in lege noua fuit īstituta. Precessit tn in figu
ra ī lege antiq̄ in q̄ sacerdotibꝫ data erat ptās ꝛ autoritas
discernēdi int' lepra et lepra.ꝛ int' pphanū ꝛ sctm.sz ista erāt
q̄dā corpalia et nō spūalia. Et hāc figurā oīdit christ' ī le
ge noua fuisse ipletā qn lepros mūdatos mittebat ad sa
cerdotes dicēs. Ite oīdite vos sacerdotibꝫ. De scōo q̄s
fuit īstitutor cōfessiōis. Dico q ipemet christ'. Et rō tacta
fuit sup in pma pte huius libri qn agebat de sacramētis in
generali. Et intelligo q fuit institutor cōfessiōis autoritati
ue. Et credo q btūs Jacobꝫ minor q̄ fuit eps hierosolimita
nus et pmus int' apl'os celebrauit missam qn dixit. Cōfite
mī alterutꝝ pctā vīa fuit pmulgator isti' sacramēti ꝛ insti
tutōis. Hi'e dictū est de sacramēto extreme vnctōis

Qui tenent ad ꝓfessionem Cap. II.

Omnes adulti postq̄ ad ānos discretōis pueniunt
ita q possunt discernere int' bonū et malū tenent se
mel in anno.i.in q̄dragesima ꝓfiteri ex statuto cōcilij gene
ral'.qd ponit extra d pe.et re.c.oīs vtriusq̄ sex'. Et ꝗ trans
gressores illius statuti ponit pena ibidē.q sez viuētes ab in
gressu eccl'ie arceāt.ꝛ moriētes xpiana careāt sepultura. Et
hui' salubrimi statuti potuit esse et fuit triplex rō. Pria fu
it vniuersal' indigētia. Oēs eīm vt dicit apl's peccauerunt ꝛ
egēt gra dei. Nō ē eīm q̄ faciat bonū ꝛ nō peccz vt dicit sapiēs
Cū q̄libꝫ dz deū gl'ificare cōfitēdo se esse pctōrē.q eīm pctō
rē se esse cōfiteť deū gl'ificat.oīndēs se dei gra ꝛ mīficordia ī
digere Secda cā fuit sacre ꝓmūionis reuerētia. Cū oēs te
neāt ī pasca cōicare iō vt digne et mūde possint accedere ad
tātū sacramtū oportuit pmittere remediū purgatōis et lotōis

pma ē spiritalis et ymig triplex ratio.

De confessione.

pcti q̃ fit in cõfessiõe. Tercia cã fuit discretio gregis dñici. ne
.s. lupi abscõderẽt ĩ grege q̃ mãducarẽt agnos. iõ statutũ ẽ
vt rectores eccl'iarꝝ aggscerẽt vultũ ouiũ suarꝝ ne heretici sub
pelle ĩnocẽtie maliciã suã palliarẽt. Jõ oẽs q̃cũq̃z z cuiuscũ
q̃z ꝓditõis sint tenẽt admin' sel' ĩ ãno ꝓfiteri. alias peccant
mortal'z z debẽt pena supdicta puniri. ¶ Dz pone. aliq̃s ẽ
q̃ ñ hz ꝓscia z de aliq̃ pctõ mortali. sz solũ de venialib'. sz hõ
ñ tenet pctã veialia ꝓfiteri. igit tal' ñ dz cõfiteri. Dico saluo
meliori iudicio q̃ aliq̃s p̃t teneri ad ꝓfessiõz ppt duo. Uno
mõ ppt vinculũ pcti. alio mõ ppt vinculũ p̃cepti. Pctã aũt
venialia nõ tenet q̃s ꝓfiteri ppt vinculũ pcti cũ possint re/
mitti sine ꝓfessiõe. tñ sũt ꝓfitẽda ppt viculũ p̃cepti q̃ tenet
q̃libz ꝓfiteri ĩ ãno sel'. qñ. s. ꝓfitẽs ñ hz nisi pctã venialia. vñ
si hẽet mortalia q̃ ꝓfiteret non tenet de necẽtate ad venialia.
Deb tñ lati' dicet ifra ¶ Ulteri' pone. aliq̃s ẽ ita attẽt' cir
ca diuia q̃ nõ hz remorsuz ꝓscie de aliq̃ pctõ nec mortali nec
veniali. tenet tal' cõfiteri vl' nõ. Si nõ tũc nõ oẽs obligãt ad
ꝓfessiõez. cui' ꝛziũ dictũ ẽ. Si aũt tenet z ñ hz ꝓscia z d aliq̃
pctõ mortali nec veiali tenet ad cõfitẽdũ z dicẽdũ ꝗ cõscia z
suã z ita mẽtiri. qd nephas essz dicere. g ad min' tal' ñ tenet
ꝓfiteri. Dico q̃ si septies ĩ die cadit iustus: vt sapiẽs ait. im
possibile videt fm statũ viatorꝝ cõez q̃ aliq̃s trãseat vna die
vl' vna septimana sine remorsu peccati venial' ad min'. et q̃
totũ vnũ ãnũ trãseat b̃ habeo magis p ĩpossibili. Hec credo
q̃ istud donũ fuit vnq̃z collatũ alicui sctõ nisi christo z beate
Marie vgini. nec credo istd donũ apl'os hũisse qz venialit
peccauerũt. vt dicũt Bre. z Aug. ĩ li. de natura z gra. Si oẽs
scti et sctẽ dei adhuc viuerẽt z inꝛrogati forẽt vtq̃ sine pctõ
essent oẽs vna voce dicerẽt. Si diximus q̃ pctm nõ habe
mus ipi nos seducim' z vitas ĩ nob nõ ẽ. excepta btã vgine
de q̃ cũ de pctis agit ppt honorẽ filij nullã prsus q̃stiõez vo
lo haberi. Et Hiero. Res pene ꝗ naturã est vt aliq̃s sit sine
pctõ. Jõ hõ q̃ntũcũq̃z sit pfect' dz cogitare corde et cõfite/
ri ore se esse pctõrẽ. qz vt dicẽ Bre. Bonaꝝ mentiũ est ibi ti/
mere culpã vbi culpa nõ est. de obser. ieiu. c. cõsilium. Unde

Apti venia sine salto pt mereri

de ꝯmuni lege tenẽt oẽs ad ꝯfessionẽ. ⁊ si deꝰ de spẽalissima gr̃a daret istud donũ alicui ꝙ nõ mortalit̃ nec venialit̃ peccaret. credo ꝙ tal̃ adhuc vt nõ ꝯtẽneret p̃ceptũ eccl̃ie deberet se ꝯfessori suo p̃ntare. nõ ꝙ diceret se pctõrẽ qꝛ mẽtiret̃ sꝫ deberet dicere. Nõ habeo cõsciẽtiã de aliq̃ pctõ. tñ ꝓpter p̃ceptũ eccl̃ie me vobis p̃sento. sicut dixi supra de sctĩficato in vtero q̃ debet suscipe sacramẽtũ baptismi. licet non habeat peccatum originale.

De tẽpore q̃ tenet̃ hõ ꝯfiteri — Capitulũ III

Este sapiẽte oĩa tp̃s habẽt. et iõ nũc vidẽdũ ẽ de tp̃e q̃ faciẽda ẽ ꝯfessio. s. si faciẽda ẽ statim post ꝑpetrationẽ pctĩ. vl̃ an possit differri vsq̃ ad tp̃s statutũ ĩ decretali. Oĩs vtriusq̃ sexꝰ. s. vsq̃ ad q̃dragesimã. Ad huiꝰ ḡ euidẽtiã sciẽdũ ẽ ꝙ de ꝯfessiõe possumꝰ loq̃ vl̃ q̃ntũ ad ꝓpositũ interiꝰ. vl̃ q̃ntũ ad v̄bũ exteriꝰ. Si p̃mo mõ sic dicũt cõmũiter oẽs doctores ꝙ tenẽt̃ ꝓponere velle ꝯfiteri tp̃e statuto. et p̃mo de pctõ cõteri. qꝛ sine ꝓposito ꝯfitẽdi ⁊ satisfaciẽdi nõ dimittit̃ pctm̃ in ꝯtritõe. Et dico ꝙ p̃mo tenẽt̃ conteri qꝛ sic̃ dictuꝫ est sup̃. qñ occurrit mẽoria de pctõ tenet̃ hõ sp̃ dolere ⁊ cõteri de eo sicut dictũ ẽ sup̃. licꝫ etiã fuerit ip̃m confessus. Tñ exq̃ legitime ẽ ꝯfessus nõ tenet̃ ip̃m iterꝫ cõfiteri. de h̄ tñ magꝫ dicet̃ ĩfra qñ aget̃ de iteratõe cõfessiõis. Et qꝛ statim cũ hõ aduertit se peccasse mortal̃r tenet̃ ꝯteri. ideo etiam tenet̃ esse in ꝓposito cõfitẽdi. Sed si loq̃mur de cõfessione actuali. s. si hõ tenet̃ actualit̃ cõfiteri. In ista mat̃ia doctores sunt diuersi. Quidã em̃ dicũt ĩdistincte ꝙ q̃ꝫtũcũq̃ aliq̃s peccauerit nõ tenet̃ cõfiteri añ tp̃us statutũ: sꝫ tenet̃ ꝯteri et esse in ꝓposito ꝯfitẽdi. ⁊ fundãt intẽtõeꝫ suã ex duobꝫ. Prĩo qꝛ p̃ceptũ de ꝯfitẽdo ẽ p̃ceptũ affirmatiuũ. ideo nõ obligat nisi ꝓ loco et tp̃e determĩatis. tẽpꝰ aũt det̃mĩatũ ab eccl̃ia ẽ q̃dragesima. ideo nullꝰ tenet̃ añ q̃dragesimã ꝯfiteri. nec in natali nec in penthecostes. vt patꝫ ꝑ. c. secl̃ares de cõse. dist. ij. ⁊ c. oĩs homo. ⁊ c. et si nõ freq̃nti. nisi esset in ꝑicl̃o mortis. Secũdo qꝛ actus cõfessiõis nõ est necessariꝰ ad iustificatõꝫ qꝛ ꝑ cõtritõem est iustificatio: ⁊ ita solũ cõfessio est necessaria

ad ꝓpositũ

ex p̄cepto ⁊ obligatōe eccl'ie. ⁊ añ festū pasce eccl'ia ñ exigit. ḡ añ illd̄ tp̄s nemo tenet̄ nisi ī articl'o mortꝭ. Alij dicūt ꝙ peccator existēs in pctō mortali statim qñ hz discreti ⁊ ydonei sacerdotis copiā ⁊ pctī ꝯmissi mēoriā dz ꝯfiteri pctm̄ suuz. Nec obstat ista decretal'. Oīs vtriusq; sex⁹. qꝛ illa decretalis nō dicit q̄usq; ꝯfessio sit differēda. sz ꝙ nō expectet̄ vltra. sic etiā ꝓhibz ne q̄s vltra ānū remaneat ī excōmūicatōe. nō tñ dat licētiā remanēdi vsq; ad illā horā. Iterꝫ fuit illa decretal' edita nō ꝓ negligētib; sz ꝯ negligētes. Sz añq̄ illa d̄cretal' ē edita pctōr tenebat̄ ꝯfiteri statim qñ offerebat se oportunitas. sic videt̄ ꝙ tenet̄ p⁹ ei⁹ editōez. Que aūt istaꝝ opinionū sit v̄ior fateor me nescire. sz dicere sicut dicit p̄ma ꝑiculosū videt̄ dicere. sicut scd̄a videt̄ duꝝ. Sctūs aūt Tho. de aq̄no in q̄dā q̄stiōe de q̄tlibetis ponit aliq̄s casus ī q̄b; existēs ī pctō mortali statim tenet̄ ꝯfiteri. Prim⁹ ē qñ ē ī infirmitate de q̄ īminet sibi ꝑiculū mortis. ⁊ iste casus p̄t ītelligi ex his q̄ dicūt̄ extra de pe. et re. c. cū īfirmitas. Scd̄s casus est qñ hz aliq̄d facere de q̄ īminet ꝑiculū mortꝭ licz ꝓ tp̄e illo sit san⁹. sicut qñ hz trāsire mare l' lōgā facere viā: vl' pugnare: vel aliq̄d alid̄ tale. Terci⁹ casus ē si habz facere aliq̄d qd̄ existēs ī pctō mortali non p̄t facere sine alio pctō mortl'i. sic si habz dicere missaz vel recipe vl' mīstrare aliqd̄ sacr̄m eccīe Quart⁹ casus qñ cōmisit aliqd̄ pctm̄ de q̄ curat⁹ su⁹ nō p̄t eū absoluere. ⁊ timet ꝙ tp̄e statuto nō poterit forte hr̄e copiam ip̄i⁹ cōfessoris: tūc tenet̄ statim ꝯfiteri. Quīt⁹ casus ē qñ sua cōscīa dictat sibi statī esse ꝯfitendū. qꝛ tenet̄ deponere eā aut facere s̄m eā. cū nō sit erronea sz salubris. Oēs em̄ dicūt. licet nō sit necessariū statim ꝯfiteri est tñ ml'tū ꝯgruū. iuxta dictū sapiētis. Nō tardes ꝯuerti ad dñm: ⁊ ne differas d̄ die in diē. subito em̄ veniet ira illi⁹ ⁊ ī tp̄e vīdicte disp̄det te. Jō Raymū. in sūma sua ponit q̄nq; rōes ꝓpt̄ q̄s ml'tū vtile est ⁊ cōgruū statim cōfiteri. Prīa est ꝓpt̄ incertitudinem hore mortis. Vñ dñs in euāgelio Lu. xij. Veniet dñs serui illi⁹ die q̄ nō sperat et hora q̄ nescit. et ꝑtez ei⁹ cū infidelib; ponet Itē diuiti ꝓmittēti sibi lōgā vitam fuit dictū. Stulte hac

nocte repetēt demōes aīaz tuā a te ⁊ ea q̄ ꝯgregasti cui⁹ erūt
2 Scd̄a cā ē.qꝛ morās in pctō sp̄ accumulat pctm̄ pctō. ⁊ p̄
cōseq̄ns penā pene. Unde apl'us Ro.ij. An ignoras qm̄ beni/
gnitas dei te adducit ad pn̄iaz.ꝟm duriciā aūt tuā ⁊ impeni
tēs coꝛ thesaurisas tibi irā ī die tribulatōis ⁊ reuelatōis iu
sti iudicij dei.q̄ reddet vnicuiq̄z iuxta opa sua. Et Ozee.iiij
Maledictū ⁊ mēdaciū ⁊ furtū ⁊ homicidiū ⁊ adulteriū īun
dauerūt. ⁊ sanguis sanguinē tetigit.i. pctm̄ adducit aliud
pctm̄. Unde Gre. Pctm̄ qd̄ p̄ pn̄iaz nō delet̄ mox suo pōdere
3 ad aliud trahit. Tercia cā ē qꝛ q̄nto maiorē morā fecerit ī
pctō tāto mag' elōgabit̄ a deo ⁊ p̄ ꝯseq̄ns tāto difficilioꝛ erit
ꝯuersio.iuxta illd̄ qd̄ d̄ꝛ ī Ouidio de remedio amoris. Nec
te vēturas differ ī hoꝛas. Qui nō est hodie cras min⁹ aptus
erit. Et Ouidi⁹ Principijs obsta.sero medicina parat̄. Cū
mala p̄ lōgas ꝯualuere moꝛas. Et p̄s.lxxij. Quia ecce q̄ elō
4 gant se a te p̄ibūt Quarta cā ē.qꝛ ī magna angustia ⁊ egri
tudine vix p̄t aliq̄s bn̄ penitere seu etiaz de pctis cogitare.
Unde Hiero. Cū egritudine opp̄meris vix poter' alid̄ cogi/
tare q̄z sentis. Et illic rapit̄ intētio mētis vbi ē vis dolor'.
Multa em̄ ut ait Aug.occurrūt tūc īpedimēta.nā moꝛbus
vꝛget:pena terret:filij vxoꝛ ⁊ mūd⁹ q̄ illicite dilexit eū ad se
vocāt.de pe.di.vij. Tene g̃ certū ⁊ dimitte incertū.i.age pe/
nitētiā ⁊ ꝯfitere dū san⁹ es:et nō differas vsq̄z ad īfirmitatē
5 iuxta ꝯsiliū sapiēt' dicētis. Uiu⁹ ⁊ san⁹ ꝯfiteber'. Quīta
causa ē qꝛ nisi pctōꝛ ī vita sua exaudierit dn̄m clamātē q̄ cō
fiteat̄ ⁊ faciat pn̄iaz:clamabit postea ip̄e ad dn̄m ⁊ nō exau/
diet̄. Exēplū de diuite epulōe ī inferno sepulto.q̄ nō ē etiaz
exaudit⁹ ꝓ vna gutta aq̄ ꝓpt̄ q̄ nō differēda vl' tardāda est
ꝯfessio.sed est multū vtile ⁊ ꝯgruū q̄ statim fiat. Richard⁹
tn̄ in q̄ꝛto suo sup̄ sentētias loq̄ns de hac materia dic̄ q̄ alit̄
cēsendū ē in illo casu de religioso aliter de laico. Nā religio
sus cū totū tp̄s vite sue sit sibijp̄i penitētie habita copia sa
cerdotis idonei si peccauerit mortal'ꝛ credo q̄ tenet̄ statiz si
ne moꝛa cōfiteri. Et intelligit̄ sine moꝛa sic̄ recta rō oꝛdīabit
Laic⁹ ꝟo rōnabilit̄ p̄t expectare tp̄s q̄dragesime.qd̄ ē tp̄us

De confessione.

penitētie. vñ cū illud tps sit laicis magis oportunū ad cōfi
tēdū ⁊ satisfaciēdū si expectet illō rōnabil'r audeo iudicare
q̄ nō peccauit dū tm̄ ꝓponat firmiter tūc tpis confiteri. De
clericis aūt iudicare nō audeo: ꝓsiliū aūt sanū do q̄ oēs q̄ ca
dūt p̄ pctm̄ mortale ꝓfiteāt statim cū possunt. Nō em̄ videt
ꝓtrit' q̄ tā diu vuln' pēti portat occ'tū. Ꝓba sunt Richardi
Quicq̄d sit de ista ma'ia credo q̄ ī casib' q̄s ponit sctūs tho
mas de aq̄no de necessitate tenet q̄lib' statim habita opor/
tunitate ꝓfiteri. credo etiā q̄ ꝓsiliū Richardi sanum ē ⁊ salu
bre. et d' exeq̄ cū magna diligētia et virtute. Nec sufficiant
de tempore quo tenet homo cōfiteri.

Cui debz homo ꝓfiteri Cap. IIII.

Quoniā ille cui faciēda ē cōfessio sacramēta'l' optz q̄
habeat claues. videndū est p̄mo aliq̄d de clauibus.
Notādū ē q̄ q̄ nomē clauis trāslatū ē in corpalib' ad spūa/ Clauis
lia. Clauis em̄ in corpalib' est instrumētū ad remouēdū ali
qd obstaculū qd ipediebat vt nō possit hzi bñ aditus ad do
mū. Sic in spūalib' illud qd remouz pctm̄ mortale qd ē ob
staculū ad ingrediēdū ad regnū celeste vocat clauis. Et ista triplex clauis
clauis ē triplex. Nā ē clauis autoritat'. ⁊ istā sol' hz deus. Autoritate
Nā de ista claue loq̄bant iudei dū dicebāt. Quis p̄t remitte
re pctā nisi sol' de'. q̄si dicerēt null'. ⁊ ꝗ ē vera autoritatiue.
Alia ē clauis excellētie. ⁊ hāc hz sol' christ' hō. Et de hac Excellentie
claue loq̄t Isaias ī ꝑsona dei loq̄ns de christo. Dabo clauē
dauid sup humeru ei'. Et d' christ' hō habere clauē excellē
tie inq̄ztū p̄ passiōez suā ipe satisfecit p̄ oībus peccatis nr̄is.
ĩmo p̄ pctis toti' mūdi. vt dic̄ bt̄us Johes. Et ꝗ ē vera q̄ztū
ad efficaciā. Vel christ' hō hfe d' clauē excellētie inq̄ztū ef
fectū sacramētorū p̄t dare sine sacr̄is. Tercia clauis ē mīsterij ministerij
⁊ istā clauē habēt sacerdotes. ⁊ dat eis in collatōe ordīs sa/
cerdotal'. Et de ista dictū fuit petro. Dabo tibi claues regni
celorū. et de istis clauib' loq̄tur h̄. Sciēdū ē q̄ q̄ duplex ē Clauis
clauis ministerij. vna est sciētia discernēdi. alia est ptās ligā
di atq̄ soluēdi. De scia aūt discernēdi quō est clauis et quō
non. et si est alia clauis p̄m rem a potestate ligādi et soluendi

Ordinatio inter legem & legem 1. Inter petrum & petrum
Inter causam & causam Di 20 c. Dezezetalud
Inter ius & ius Inter legem /

est magna diuersitas int' doctores theologos. ⁊ iō non dico
nūc ampli⁹ de ista matia. pſertim cū dñs papa Johes qndā
loqns de clauib⁹ ī qdā extrauagāti sua q incipit. qrūdā. faci
at mētōes ō ista diuersitate doctorū etiā nihil determiat. Ulm
exq relinqt indetmiatū temerariū essz aliqd diffinire. Istō
tm firmit' tenēdū ē q iste claues cuilibz sacerdoti dant' in sua
ordinatōe. Sz iste claues nō pnt exire ī actū donec sacerdos
habeat materiā in quā agat. ⁊ h vel p cōmissiōes cure aiar.
sic hnt archiepi et oes hntes curā aiar. vel p priuilegiū sicut
hnt fres pdicatores vl minores. l' aliq q ex priuilegio dni pa
pe vel epor pnt pdicare vl' cōfessiōes audire. Ex his g pa
tere pt cui sit sacramētal' ofessio faciēda. Et dico sacramēta
lis cōfessio ad excludendū ofessiōes ofiliariū siue directi
uā. s. qn pctor ofitet alicui pctm suū vt sibi sup eo osulat et
eū dirigat: nō ut eū absoluat. qz talis pōt fieri cuicūqz bo
no viro q pt osulere vl' orādo vl' instruēdo. Sz loqndo ō cō
fessiōe sacramētali q fit ppter absolutōes dico q ex dict' pa
tet due oclusiōes. Prīa ē. cōfessio sacramētal' est faciēda sa
cerdoti et nō alci. i. nō pt fieri nisi hnti claues. ⁊ iste ē sol⁹ sa
cerdos. ⁊ rō est. qz absolutio fit ꝑ ꝓtute clauiū. ita q null⁹ pōt
absoluere in foro pnie nisi habeat claues. qd ptz. qz vt dictū
ē claues ordinat' ad absoluēdū. Istud tm meli⁹ dicet' ifra qn
aget' de ptāte clauiū. Sz null⁹ hz claues nisi sacerdos cum
claues dant' ī collatōe ordīs sacerdotal'. g ofessio sacramēta
lis nō pt nec dz fieri nisi soli sacerdoti. Et ita dicit btūs Au
gustin⁹. et ponit' de pe. di. vi. Qui vult ofiteri pctā sua vt ī
ueniat pniaz qrat sacerdotē sciētē ligare ⁊ soluere. Secda
oclusio ē q faciēda ē. ppo sacerdoti. ⁊ ista cōclusio ptz sic. li
cet em vt dictū ē q oes sacerdotes habeāt claues. nō tm oes
habēt materiā. i. parrochianos in qm pnt exercere vsū cla
uiū. sed solū ill' qb⁹ cōmissa ē cura aiar. q habēt vsum ptāt
respectu illor qr cura ē eis cōmissa. Et iō solū talib⁹ ē ofes
sio faciēda. ⁊ tales sunt. pprij sacerdotes. g solū pprijs sacer
dotib⁹ est cōfessio faciēda. Sz pt aliqs dicere. qs ē. pprius
sacerdos. Aliq dicūt q ppus sacerdos est parrochial' sacer

q sit cōfessio diuina

cōfessio sacra.

cōfess: fanir: q ꝓ foro dnio

qui sit ppr⁹ sacerdos.

dos. q̄ hz admīstrare eccl'iastica sacr̄a. et isti ꝯfessio ē faciēda
Et videt̄ dictū istoꝝ fūdari ī rōe ista. Illi dz fieri ꝯfessio qui
hz mīstrare sacr̄m eucharistie. ad hoc em̄ ē datuz p̄ceptū de
ꝯfitēdo in q̄dragesima vt fideles digne accedāt ad sacr̄m eu
charistie ī pasca. Cū g̊ sacerdos ꝑochial' sit obligat⁹ ⁊ tene
at̄ ex officio suo mīstrare sacr̄m eucharistie ꝑochianis suis
iō oēs parrochiani sui sibi tenēt̄ ꝯfiteri de necessitate ad mi
n⁹ in q̄dragesima. et ita videt̄ esse intētio illi⁹ decretal'. Oīs
vtriusq; sex⁹. ⁊ illi⁹ de pe. di. vi. placuit. Istd̄ etiā vidr̄ de in
tentōe sacre scripture ī veteri testamēto. vbi dr̄ ꝓuer. xxvij.
Diligēter agnosce vultū pecoris tui. s̄m glo. vult⁹ ē ꝯsciētia
q̄ nō p̄t agnosci nisi ꝑ ꝯfessiōez. ergo optz q̄ ille q̄ hz curā ag̊
scat ꝯfessiōz. qd̄ ñ p̄t fieri nisi audiat eā. Hoc aūt idē vidr̄ di
cere scriptura etiā ī nouo testamēto. vbi dr̄ Heb. vl. c. Ser
ui obedite ꝑ oīa p̄positis vr̄is. ip̄i em̄ ꝑuigilāt q̄si rōez red/
dituri ꝓ aīabꝫ vr̄is. g̊ si ille q̄ hz curā tenet̄ rōez reddere ꝓ aīa
subditi. videt̄ necessariū q̄ sciat statū aīe subditi. qd̄ nō p̄t fa
cere nisi audiat ei⁹ ꝯfessiōez. q̄re optz q̄ q̄libz subdit⁹ ꝯfitea
tur curato suo. Alij distinguūt de ꝓpo et dicūt q̄ ꝓpriū dr̄
duobꝫ modis. Uno mō dr̄ ꝓpriū s̄m q̄ diuidit̄ ꝯ alienū. A/
lio mō dr̄ ꝓpriū s̄m q̄ diuidit̄ ꝯ naturā cōez. Mō dicūt isti
q̄ q̄libz tenet̄ cōfiteri ꝓpo sacerdoti s̄m q̄ ꝓpriū opponitur
alieno. nō aūt s̄m q̄ ꝓpriū opponit̄ cōi. Nā ꝯstat et certū ē
q̄ si aliq̄s cōfessus fuissz pctā sua pape vl' ep̄o vl' archiep̄o:
fatuū esset dicere q̄ teneret̄ illa ead̄ pctā ꝯfiteri ꝓpo suo ꝑo
chiali curato. Cū ergo isti q̄ ex p̄uilegio p̄dicāt ⁊ audiūt cō
fessiōes sicut vicarij dñi pape ⁊ ep̄oꝝ: cōfessi eis nō tenētur
iterum confiteri sacerdoti suo ꝑochiali cū tl'es sint q̄si q̄dā
penitētiarij ꝑticl'ares. ⁊ iō sicut cōfessi p̄niarijs dñi pape et
ep̄oꝝ nō tenēt̄ iteꝝ ꝯfiteri curatis suis. ita nec ꝯfessi istis. Et
ita ē hodie det̄mīatū ꝑ dñz nr̄m dñz Johez papā. xxij. ī q̄dā
sua extrauagāti q̄ īcipit. vas electōis. Istd̄ etiā videt̄ esse d̄
intētōe illi⁹ decretal' Bonifacij. sup cathedrā q̄ ponit̄ extra
de sepl'turis. ⁊ de pe. et re. in ꝯsti. dñi Clemētis. c. dudū a. bo
ne memorie. vbi dr̄ q̄ frēs p̄dicatores et minores habeant

tim ꝺ ptāte in cōfessionib audiēdis q̃ tū prochiales sacer/
dotes de iure noscunt h̄re. sed ꝓfessi parrochialib sacerdoti
bus nō tenent ite ꝓfiteri. g̃ nec ꝓfessi istis. Et ꝓm istā viam
decretal illa. Dis vtriusq sexus. loq̃t de sacerdote ꝓpo put
ꝓprīū diuidit ꝝ alienū. nō put ꝓprīū diuidit ꝝ cōe. vñ ē sen/
sus q ꝓfiteat ꝓpo sacerdoti. i. nō alieno. Et q̃ cād sit de ꝶ tñ
si illi q audiūt ꝓfessiōes ex ꝓuilegio dñi pape inducerēt sibi
ꝓfitētes ad ꝓfitēdū sel in anno curatis suis bñfacerent. Et
ad hoc inducunt in illa decretali dñi Bñdicti. xi. q fuit ꝺ or
dine ꝑdicator q incipit int cūctas. et tenent ad ꝶ. qz licz illa
decretal sit reuocata inq̃tū ꝓriat decretali Bonifacij: q incī
pit sup cathedrā nō tñ q̃ntū ad illa q eq̃tatē et rōem ꝓtinēt ē
reuocata. Sed nunq̃d sacerdos prochialis ꝑt absoluere
parrochianū suū de omi pctō suo. Dicendū ē q Ray. in sum
ma sua ponit q̃nq casus de q̃b prochial sacerdos nō ꝑt se
intromittere nisi special fuerit sibi cōmissuz. Prim ē qñ ē
sibi solēnis pnia iniūgēda. Scōs est vbicunq inuenit irre/
gularitatē cōtractā. Terci ē qñ pctō est annexa excōmuni
catio. Quart ē de icēdiarijs. Istis casib q̃ttuor hostiensis
addit tres casus. et sic sunt septē. Unde q̃nt casus ē de pub
lico pctōre. s. de publico blasphemo. Sext casus ē de falsa
rijs lr̄az pape. Septimus casus et q̃ntus ꝓm Ray. ē si sit cō
suetudo in ēpatu q aliq certa crimīa ad ēpm reseruēt. sic ob/
tinet cōsuetudo ī plerisq partib seu ēpatib de homicidis:
sacrilegis. sortilegis: falsarijs. violatorib īmunitat ecclia/
stice. sodomit. icestuos. piuris et alijs enormib crimīnib.
q ēpi sibi retinēt ꝓm q eis vidr expediēs. de q̃b certa regula
dari nō ꝑt. sz vnusq̃sq curatus hz suū synodale cū q se diri
gat. In materia ista dñs Guilhelmus durandi in reptorio
suo dicit q ponere tot casus nō est nisi auferre ptātē suaz cu
ratis cū possint oia de iure q nō sunt eis ꝓhibita exp̄sse. hoc
ꝓbat c. nup. de sen. ex. añ fi. Notandū etiā q Ray. ī sūma
ponit sex casus in q̃b vnus sacerdos prochial ꝑt absoluere
z audire cōfessionē subditor alterius sacerdotis. Primus
cū ille extraneus deliq̃t in parrochia sua. Scōs si mutauit

Vtrū de pōsit cōfessor absol. oia pcta

Alterius pa ri: Aut cōfession casus 6.

De confessione

domiciliũ. sicut est de scholaribꝫ studẽtibꝫ parisiꝰ colonie et
3 alibi. Terciꝰ ẽ si sit vagabũdus. sicut isti pauꝑes q̃ vadunt
4 vagabũdi ꝑ mundũ. Quartꝰ est qñ aliquis habꝫ sacerdotẽ
imperitũ vl̃ maliciosuꝫ ⁊ oĩno insufficiẽtẽ. et vult ire ad ma
gis ꝑitum et sufficiẽtẽ q̃ sibi meliꝰ cõsulat p̃t ire ad eũ. peti/
ta tñ priꝰ et obtẽta licẽtia a ꝓp̃o rectore siue sacerdote. ⁊ sa/
5 cerdos tenet̃ eã sibi dare. Quĩtus casus est qñ aliq̃s volens
facere lõgũ iter. vtpote ire ad sctm̃ iacobũ l̃ ad q̃mcũq̃ aliã
ꝑegrinatõeꝫ seu locũ. petita licẽtia a curato suo ꝙ possit in
itinere ꝯfiteri. qꝛ tũc q̃libꝫ q̃ hꝫ audire ꝯfessiões potĩt ꝯfessi
6 onẽ eiꝰ audire. Sextꝰ ẽ qñ est ĩ articulo nccĩtatꝭ. qꝛ ĩ isto ca
su p̃t ꝯfiteri cuilibꝫ sacerdoti. In aliꝭ aũt casibꝫ p̃fatis exce
ptis nõ p̃t cõfiteri nisi potẽti audire cõfessiões vl̃ ex ꝯmissi
one vl̃ ex p̃uilegio. Sed q̃d fiet de militibꝫ siue de nobilibꝫ de militib
vl̃ de q̃buscũq̃ aliꝭ q̃ hñt domiciliũ ĩ diuersis parrochiꝭ
⁊ ꝑ vnã ꝑtẽ anni morãt̃ ĩ vno domicilio ⁊ ꝑ aliã partem mo/
rant̃ ĩ alio domicilio. cui ꝯfitebũt̃ isti? Dicẽdũ ꝙ tales debẽt
cõfiteri illi curato ĩ cuiꝰ parrochia habẽt p̃ncipale domini
um vl̃ domiciliũ. vl̃ in cuiꝰ ꝑrochia morãt̃ ꝑ maiorẽ ꝑtẽ ãni
Sed pone hic ẽ vna mulier fragil̃ ⁊ ꝓna ad pctm̃: timꝫ d̃ cu
rato suo q̃ est leuis ⁊ lubricꝰ. ꝙ si ꝯfiteat̃ sibi ꝙ sollicitet eaꝫ
de pctõ vl̃ ꝙ reuelꝫ cõfessiõeꝫ suã. nũquid ꝯfitebit̃ ista sibi?
Dico ꝙ si timeat̃ verisil̃r et ꝓbabil̃r de isto vel de aliq̃ istoꝝ
dꝫ petere licentiã a curato suo ꝙ cõfiteat̃ aliꝭ. vel si p̃t hr̃e co
piã suꝑioris sic̃ ep̃i vel penitẽtiariꝭ sui. vl̃ alicuius religiosi
hñtꝭ ꝑtãtẽ audiẽdi ꝯfessiões cõfiteat̃ sibi. Sꝫq̃d si forte ista
nõ p̃t habere copiã alicuiꝰ istoꝝ. ⁊ curatus ẽ ita maliciosus
ꝙ nõ vult sibi dare licẽtiã ꝯfitẽdi aliꝭ: quid fiet de ista perso/
na? Dico ꝙ si timeat de sollicitatõe cõmendet se deo orando
ꝙ eripiat eam a temptatõe. et donet sibi virtutẽ et constan/
tiam resistendi. et confiteat̃ in loco publico. Et deus qui te
ste apl̃o neminẽ temptari ꝑmittit vltra id quod potest faci/
et cum temptatõe ꝓuentũ et adiuuabit eam. et sic nõ cõmo/
bitur. In casu aũt ꝙ timeret de reuelatõne cõfessionis. cre
do ꝙ si timor esset iustus et rationabil̃ nõ leuis et fatuus ꝙ

sine licẽtia sua si ip̃e negaret ei ius ꝯcedat sibi .s. ꝙ alteri ha/
benti ptãtẽ audiẽdi ꝯfessiões possit cõfiteri. ita tñ ꝙ sit ĩ ꝓ/
posito ꝙ si haberꝫ curatũ sufficiẽtẽ ꝯfiteret̃ sibi. Sicut em̃
ille q̃ ꝯhit mr̃imoniũ apponẽdo cõditõem inhonestã ꝯ sub/
stãtiã mr̃imonij ꝑuat̃ iure matrimonij. vt. xxij. q. iiij. Inter
cetera. xxxij. q. ij. aliqñ solet q̃ri. extra de ꝯdi. appo. c. iij. de
spon. c. vlti. ita sacerdos nõ seruãs ea que sunt de substãtia
cõfessiõis: ĩmo faciẽs ꝯ ea ẽ ꝑuatus iure qđ habebat in au/
diẽdo ꝯfessiões. Cũ ergo tenere secretũ sit de substãtia con
fessiõis q̃ntũ est ex parte cõfitentis et cõfessoris sacerdos re
uelãs cõfessiõem est ꝑuat⁹ iure qđ habuit in audiẽdo ꝯfessi/
ones. Et ideo si timeat̃ iuste ⁊ rõnabiliter ꝙ iste curat⁹ reue
labit cõfessiõem null⁹ tenet̃ sibi cõfiteri. verꝫ est ꝙ ista rõ nõ
cõcludit nisi ꝯ eũ q̃ reuelãs est cõfessionẽ sed nõ ꝯ eũ q̃ reue/
latur⁹ est. Itẽ ꝑm qđ dicit btũs Ber̃. qđ ꝑ charitate institu
tũ est ꝯ charitatẽ militare nõ dꝫ. sꝫ ꝯfessio ĩstituta ẽ ꝑ chari/
tate q̃ q̃libꝫ tenet̃ diligere se ad honorẽ dei eũ gl̃ificãdo: ⁊ se
hũiliãdo eũ sibi r̃cõciliãdo. g̃nõ tenet̃ militare ꝯ charitatẽ
seip̃m ꝓdẽdo ⁊ diffamãdo. qđ facerꝫ si hõ teneret̃ ꝯfiteri illi
de q̃ iuste ⁊ rõnabil̃ꝫ timeret̃ seu p̃sumeret̃ ꝙ r̃uelarꝫ ꝯfessiõꝫ
Vñ aug. hortãs ad ꝯfessiõꝫ ⁊ pn̄iaꝫ dic̃. Nõ dico ut te ꝓdas
Sꝫ si aliq̃s sciẽt̃ ꝯfiteret̃ alicui q̃ ꝯfessiõeꝫ r̃uelarꝫ ꝓderet se
g̃nõ dꝫ sibi cõfiteri. Sꝫ pone ꝓp̃us sacerdos ẽ heretic⁹ vl̃
scismatic⁹ vl̃ notori⁹ symoniac⁹: vl̃ excõicat⁹. nũq̃d dꝫ sibi
cõfiteri? Dico sine p̃iudicio ꝙ nõ. Et rõ general̃ q̃ntũ ad oẽs
tal̃ ẽ. Cũ em̃ participare cuꝫ excõmũicato in sacramẽtis sit
pctm̃ mortale ⁊ oẽs tl̃es sunt excõicati a iure. ⁊ ꝯfessio sacra
mẽtal̃ sit sacr̃m. q̃ cũq̃ talibꝫ ꝯfiteret̃ peccaret mortal̃ꝫ. Sꝫ
q̃ntũ ad hereticũ ẽ spẽal̃ rõ. qꝛ heretic⁹ de facili sibi penitẽtẽ
poneret ĩ errorẽ vl̃ inducerꝫ ĩ desp̃atõꝫ. sic̃ fecer̃t pharisei iu
de q̃ ꝯfessus fuit eis dicẽs. Peccaui tradẽs sanguinẽ iustũ.
⁊ illi loco boni cõsilij dixerũt ei. q̃d ad nos tu videris. Ul/
teri⁹ pone. dicit̃ cõiter et verꝫ ẽ vt declarabit̃ infra ꝙ nullus
debꝫ diffamare nec accusare alios in cõfessiõe. sed p̃t contin
gere ꝙ si aliquis confiteat̃ curato suo oportebit ꝙ diffamet

aliũ. sicut ponat q̃ aliq̃s peccauit cũ mre sua vl cũ sorore q̃l etiã curat bñ nouit. optet q̃ talis exp̃mat ⁊ noiet psonã ĩ cõfessiõe dicẽdo. pegi talẽ rẽ cũ mre vl cũ filia vl cũ sorore. ⁊ cũ iste sint note curato vt dictũ ẽ remanebũt diffamate apd eũ. Dico q̃ tal dz cõfiteri si habeat oportunitatẽ tali q̃ nõ habeat noticiã istarũ psonarũ. vñ tal dz venire ad curatũ exponẽdo ⁊ dicẽdo sibi. Dñe ego casum habeo quẽ nõ debeo cõfiteri vobis. nõ q̃n vos sitis sufficiẽs sz casus ẽ talis quem nõ debeo dicere vob. ideo peto licẽtiã a vobis alteri ꝓfitẽdi ⁊ sacerdos dz eã sibi dare. ⁊ ea habita tenet h̃re ꝓfessorẽ ydoneũ q̃ nullã noticiã habeat de psona cũ q̃ peccauit. Et cõsulo sacerdotib curatis q̃ sint faciles ad tales licẽtias ꝓcedendas. qz ex h̃ puenit duplex bonũ. Unũ ẽ q̃ ipi exonerantur Aliud ẽ qz pctõres aptiꝰ: meliꝰ ⁊ securiꝰ cõfitent. Sz nũ q̃d mlier q̃ peccauit cũ curato suo tenet sibi ꝓfiteri: Dico q̃ cũ ꝑecũdia sit magna pars satisfactõis ⁊ hõ nõ tm ꝑecũdet de illo q̃ est ꝓsciꝰ sceleris q̃ntũ de vno alio: mlier ista nõ dz sibi cõfiteri. nec ipe dz eã audire. ĩmo dz sibi dicere. vade ad aliũ. Tñ si ꝓfiteret sibi et absolueret eã esset absoluta. Sacerdos aũt curatꝰ cui ꝓfitebit. Dico q̃ qñ sibi ꝓmittit cura ipe petat ab epo licẽtiã q̃ possit eligere cõfessorẽ. vl si ĩ ꝓmissione cure diceret sibi epe ne ex h̃ q̃ habes curaz aliorũ detrimentũ aĩe tue patiarꝰ ꝓcedimꝰ tibi q̃ possis eligere ydoneuz ꝓfessorẽ q̃ te absoluere valeat. h̃ essz multũ securũ. Tenet tñ cõiter q̃ in cõmissiõe cure det eis tal licẽtia implicite. alias cõmissio cure essz eis multũ nociua. Sed nunq̃d ex h̃ possit ꝓfiteri simplicib sacerdotib q̃ nõ habẽt autoritatẽ seu ptãtem audiẽdi cõfessiões: Dico q̃ nõ de rigore iuris. Et ẽ duplex ratio. Una ẽ. qz iste nõ ẽ modꝰ dandi iurisdictõnez ei q̃ alias nõ habz. Alia est. qz licet curati sint licẽtiati q̃ possint alis cõfiteri tñ isti nõ sunt licẽtiati q̃ possunt eos audire. tñ credo q̃ exq̃ epi sciũt q̃ curati cõfitent istis ⁊ ipi absoluũt eos et nõ phibẽt ĩmo dissimulãt videt eis tacite dare ptãtem audiẽdi ⁊ absoluẽdi curatos Notãdũ aũt q̃ si aliq̃s sit in piculo mortis ⁊ nõ possit habere copiã sacerdotis pt ⁊ debz

Aliter por ray cũ maria suo D

cõfiteri laico fideli tñ nõ excõmunicato. vt habet de pe. di. .i. q̃ penitz. de ꝯse. di. iiij. sctm̃. Et Augus. Tãta est vis cõ/fessiõis vt si ĩmineat articul⁹ necessitatꝫ ⁊ deest sacerdos cõfiteat̃ ꝓximo. Tamẽ tal' ꝯfessio nõ est sacramẽtũ cũ desit ibi illud qd̃ ẽ formale ĩ sacr̃o. s. ptãs clauis rõe tñ bone volũtatꝫ quã ꝑtẽdit ⁊ ꝟecũdie quã ĩcurrit absoluit̃ a d̃o. Et ille q̃ audit ꝯfessiõz tẽt̃ orare ꝑ ip̃o di. Dis̃eat̃ tui ⁊c̃. si sciat. l' pr̃ nr̃ Ita tñ si euadit ꝑiculũ tẽt̃ iterꝫ illi cõfiteri q̃ eũ ꝑt absoluere

De q̃bus debz fieri confessio Cap̃. V

Expedito q̃si suꝑficial'ꝛ cui faciẽda ẽ ꝯfessio restat videre de q̃bꝫ dz fieri. Et est sciẽdũ ꝙ dz fieri de pctis. Ita d̃r in p̃s. Dixi cõfitebor aduersum me iniusticiã meam dño. Iniusticiã dicit nõ iusticiaz. Et in canonica Jacobi. Cõfitemĩ alterutꝫ pctã vr̃a: nõ bona vl' ꝟtutes sic̃ faciebat pharise⁹ dicẽs. Gr̃as ago tibi dñe qꝛ nõ sum sicut ceti hoĩes fornicatores adulteri. velut etiã hic publican⁹. ieiuno bis ĩ sabbato. decimas do oĩm q̃ possideo. debz g̃ fieri de peccatꝫ.

Notandũ aũt ꝙ pctõrum q̃dã sunt veĩalia q̃dã mortalia. Quãtũ ad venialia pctã simpliciter loq̃ndo nõ sunt ꝯfitẽda de necessitate. Cũ em̃ de natura sua sint venialia: qd̃ etiã ip̃z nomẽ ĩportat pñt ꝑ se veniã cõseq̃: siue ꝑ pnĩam interiorem habẽdo. s. cõtritõez ĩ generali de ip̃is. siue ꝑ exteriorẽ assũptã sicut ꝑ ꝑcussiõez pectoris ⁊ sil'ia. Uñ notãdũ ꝙ veĩalia ml'tꝫ modis remittũt̃ ec̃ absq̃z cõfessiõe sacramẽtali. Uno mõ ꝑ cõfessiõez generalẽ q̃ fit in p̃ma ⁊ ĩ cõpletorio: et in principio misse ⁊ ĩ fine s̃mõis. Alio mõ ꝑ bñdictõez ep̃alẽ. ⁊ idẽ credo nõ tñ assero de bñdictõe sacerdotꝫ q̃ fit ĩ fine misse. Alio mõ ꝑ asꝑsiõem aq̃ bñdicte de cõse. di. iij. Aquã sale asꝑsaz ppl'is bñdicim⁹ ut ea cũcti asꝑsi sctĩficent̃ et purificẽt̃. Alio mõ ꝑ ꝑcussiõem pectoris. Alio mõ qñ q̃s deuote dicit orõez dñicã. s. pr̃ nr̃. ⁊ h̃ ꝟtute illius ꝟbi. dimitte nob̃ debita nr̃a. Alio mõ vt dicũt aliq̃ ꝑ ĩgressuz eccl'ie ꝯsecrate. ⁊ intelligo qñ ingredit̃ cã orõis. Alio mõ ꝑ elẽosine largitõez. vñ ĩ Daniele iiij. c. Pctã tua elemosinis redime. de pe. di. i. medicinã. Et credo ꝙ ꝑ qd̃libz bonũ op⁹ deleãtur. vt c. ꝑallega. Alio mõ

De confessione

ꝑ deuotã sumptõez alicui⁹ sacramẽti. potissime sacr̃i eucha
ristie. de ꝯse. di. ij. cũ om̃e crimẽ. intelligas tñ qñ dico sic pec
cata venialia dimitti qñ ꝑsona nõ habet nisi pctã venialia.
qꝛ si h̃ret mortalia nũq̃ꝫ venialia sibi remitterẽt q̃usqꝫ mor/
talia essent remissa. q̃ꝫuis aũt venialia q̃ntũ ẽ de natura sua
nõ sint de nc̃citate cõfitẽda: tñ est multũ cõgruũ maxime vi
ris ꝑfect⁹. sicut sunt p̃lati ⁊ religiosi ꝙ ꝯfiteãt. qꝛ pena eoruz
multũ minuit ꝟtute clauiũ. Notãdũ aũt ꝙ ĩ casu aliq̃ hõ
tenet cõfiteri pctm̃ veniale. ⁊ h̃ duob⁹ modis. Prĩo ꝓpt du
biũ. s. qñ ꝓbabilit dubitat de aliq̃ vtꝝ sit mortale aut venia
le. qꝛ si nõ peniteat sic̃ de mortali discrimĩ se exponit. ⁊ ideo
dꝫ ꝯfiteri sic̃ iacet in ꝯscĩa sua. ⁊ iudicio sacerdot⁹ relinq̃t v/
trũ sit mortale vl̃ veniale. Et cõsulo sacerdoti ꝙ nõ sit nimis
ꝓn⁹ ad iudicãdũ pctã esse mortalia: sꝫ põt dicere esse pctm̃ ⁊
inducere hoĩez ad pn̄iaz. Tenet etiã scd̃o hõ ꝯfiteri pecca/
tũ veniale ꝓpt eccl̃iasticũ statutũ. qñ scꝫ nõ hꝫ remorsũ con
scientie de aliq̃ pctõ mortali. qꝛ cũ ex statuto eccl̃ie tenet q̃li
bet cõfiteri ĩ q̃dragesima. tal̃ tenet ꝯfiteri. ⁊ cũ nõ habeat pec
cata mortalia q̃ ꝯfiteat optꝫ ꝙ ꝯfiteat venialia. Dicũt tñ ali
q̃ ꝙ sufficit ꝙ p̃ñtet se sacerdoti dicẽs. dñe nõ habeo ꝯscĩaz
d̃ aliq̃ pctõ mortali. tñ p̃sento me vob̃ vt videat⁹ ꝯscĩaz meã
tñ p̃mũ r̃puto ꝟi⁹. Tenẽdũ ẽ g̃ ꝙ ñ ẽ nc̃cariũ ꝯfitẽdi pc̃ta ve
nialia ꝑm ꝙ tl̃ia sũt. tñ ml̃tũ vtile ẽ ⁊ expediẽs. n⁹ tenet q̃s ad
ꝯfitẽdũ ea nisi d̃ bono ⁊ eq̃ nisi ĩ duob⁹ casib⁹ p̃dict⁹. l̃ qꝛ ligat
a ꝓp̃a ꝯscĩa. qñ. s. dubitat vtꝝ sit mortl̃e l̃ veĩale. vl̃ a ꝯstõe
eccl̃iastica. qñ. s. ñ hꝫ mortl̃ia q̃ ꝯfiteat. Quãtũ ãt ad pctã
mortl̃ia dico ꝙ oĩa pctã mortl̃ia tã occl̃ta q̃ꝫ mãifesta tenet
q̃lib⁹ distĩcte ⁊ singillatĩ ꝯfiteri. ⁊ si excidert a mẽoria sua te
net laborare q̃ꝫtũ potit ꝙ r̃cordet. Q, aũt tenet ꝯfiteri pc̃ta
mortl̃ia mãifesta ec̃ sacerdoti ptꝫ qꝛ ad h̃ ꝙ sacerdos absol/
uat pctõrẽ optet ꝙ sciat pctã vt de⁹ cuius locũ tenꝫ ⁊ cuius
autoritate absoluit. sꝫ nõ p̃t scire ut deus nisi dicãt sibi ĩ cõ
fessiõe. Ergo q̃ntũcũqꝫ pctm̃ sit manifestũ confessori pctõr
dꝫ sibi dicere in ꝯfessiõe ip̃m pctm̃. Vñ sicut in foro iudicia
li non sufficit ꝙ iudex sciat causam ut priuata persona. ĩmo

oportz q̃ sciat eā vt iudex. ita ī foro penitētiali nō sufficit q̃ ꝓfessor sciat pctm̄ vt hō. īmo oportet q̃ sciat pctm̄ vt de⁹. i. q̃ dicat sibi in ꝓfessiōe. Veneꝝ etiā ꝓfiteri pēta q̃z tūcunq̃z occlta. Cui⁹ rō est. Sicut em̄ medic⁹ corpal' nō p̄t dare salubre remediū nisi ꝓgnoscat ī firmitatē. ita ꝓfessor q̃ ē medic⁹ anīe nunq̃z p̄t imponere penitentiā salubrē nisi ꝓgnoscat pctm̄. Nō p̄t aūt cogscere pctm̄ occultū nisi reueleꝝ sibi ī ꝓfessione. g̃ oportz q̃ pctm̄ q̃ntūcūq̃z occultū ꝓfiteat. Justū ē ei vt pēctor q̃ nō erubuit peccare ī cōspectu dei cui nihil p̄t occl'rari non erubescat ipm cōfiteri hoī ꝓfessori. Apparet g̃ q̃ pēta mortalia q̃cūq̃z siue sint occulta siue manifesta oīa ꝛ singula distincte ꝛ singillatim sunt ꝓfitēda. Sed nūq̃d circūstātie pctōrū sunt ꝓfitēde? Dicēdū q̃ circūstātie q̃ sunt attēdēde ī ꝓfessiōe in h̄ ℣su ꝓtinent. Quis q̃d vbi p q̃s cur quō q̃ū. Quilibet attēdat aīe medicamīa dādo. Dic em̄ q̃s. i. vtz ipe pēctor sit mascul⁹ vl' feīa: senex vl' iuuenis. nobil' vl' ignobil'. liber vl' seru⁹. ī dignitate seu officio ꝓstitut⁹. aut plat⁹ sane mētis vl' insan⁹: sciēs vl' ignorās. solut⁹ vl' cōiugat⁹. claustral' cleric⁹ vel laic⁹: cōsanguine⁹ affinis vl' extrane⁹. christian⁹ heretic⁹ iude⁹ vel pagan⁹ ꝛ sil'ia. Quid. i. vtz ꝓmisit adulteriū vel fornicatōez. stupz vl' homicidiū aut sacrilegium et sil'ia Itē vtz q̃d ꝓpetrauit sit enorme vl' mediocre l' puū. Itē an illō sit manifestū aut occultū. antiquū vl' nouū ꝛ sil'ia. Ubi scz in loco ꝓphano an sacro. ī domo dñi aut alibi. Per q̃s. s. mediatores aut nūcios. qz oēs tales facit eē ꝓticipes crimis ꝛ dānatōis. ꝛ ipe ē re⁹ p pctis eorz. Itē p q̃s. i. cū q̃b⁹ p q̃b⁹ ꝛ ꝗ q̃s. Quotiēs. i. q̃tiēs ꝓguit adulterā vl' fornicariā. et vtrū vnā vel pl'es. q̃tiēs dixit primo ℣ba ꝓtūeliosa vl' iniuriosa. et q̃tiēs ītauit iniurias ꝛ sil'ia. vuln⁹ em̄ iteratū tardius sanat Cur. s. q̃li tēptatōe vl' occasiōe h̄ fecerit. ꝛ vtz p̄uenerit ipaz tēptatōez vl' fuerit p̄uētus ab ea. Itē vtz spōte vl' coactus ꝛ q̃coactiōe ꝓditiōali vl' absoluta. Itē vtz cupiditate l' paupertate. Itē vtz ludēdi vl' nocēdi aīo et sil'ia. Quō. i. de modo agēdi ꝛ patiēdi q̃d meli⁹ actu q̃z lectōe seu locutōe scit. Qñ scz an in tēpe sacro puta dieb⁹ festiuis. ꝓ ieiunioz vel alīs

oēs pēta

Dicēdū q̃ circūstātie

quis

quid

vbi

q̃s

q̃ q̃s

cur

quō

De confessione.

diebꝫ. Itē si añ acceptā pnīaꝫ vel post frāgēdo ipaꝫ pnīam. Iste ḡ sunt circūstātie q̄ sunt in omī pctō attēdēde. q̄ꝝ q̄dam respiciūt ꝑsonā ipi⁹ pctōris. aut ꝑsonā illi⁹ cui facta ē iniquitas. sicut est q̄s. Quedā respiciūt ipm pctm̄: et h̄ vel q̄ꝫtū ad substantiaꝫ facti. et sic est quod. vel quantū ad modum agendi: et sic est quomodo. vel q̄ꝫtum ad causam finalem. ⁊ sic est cur. vl̄ q̄ntū ad causam adiuuātē. et sic ē q̄s. vel q̄ntū ad freq̄ntiā actus. ⁊ sic ē q̄tiēs. Quedā respiciūt tp̄us. ⁊ sic est qñ q̄dā respiciūt locū. et sic ē vbi. Naꝝ aūt circūstātiaꝝ q̄dam mutāt spēm pctī. sicut accipe rē alienā inuito dño ē peccatū furti. mō isto pctō addat̄ ista circūstātia vbi. s. ꝙ accipiat̄ d̄ loco sacro. iā mutat̄ spēs pctī. qꝛ nō solū ē furtū īmo sacrilegiū. Sil̄ꝛ cog̃scere mlierē nō suā ē fornicatio. addat̄ ista circūstātia q̄s scꝫ ꝙ ista nō sit ꝯiugata iā est adulteriū. vl̄ ꝙ sit v̄go iā ē stupꝝ. vl̄ ꝙ sit cōsanguinea iā est incest⁹. Vel addat̄ ista circūstātia quō. i. ꝙ nō cog̃scat̄ mō debito. iā mutat̄ spēs qꝛ ē pctm̄ ꝯ naturā. Sil̄ꝛ inebari de sua natura nō ē peccatū mortale. addat̄ ista circūstātia q̄tiēs. s. ꝙ iā habꝫ in vsu ꝙ inebriet se iā est pctm̄ mortale. Sil̄ꝛ aliuꝫ ꝑcutere īiuriose est pctm̄. addat̄ ista circūstātia q̄s. s. ꝙ ille q̄ ꝑcutit̄ sit cleric⁹: iā mutat̄ species. qꝛ ibi ē excōmūicatio. ⁊ sic de aliȷs circūstantiȷs. Quedā v̄o circūstātie nō mutāt spēm peccati sꝫ agg̃uāt pctm̄. v̄bi gr̄a. Cog̃scere solutā nō suā ē fornicatio. mō addatur ista circūstātia qñ. i. ꝙ cog̃scat̄ tp̄e sacro. licet non mutat̄ spēs peccati tñ agg̃uat pctm̄. vel addat̄ ista circūstātia q̄d. i. ꝙ fornicet̄ publice et manifeste. certe iā agg̃uat pctm̄. ⁊ sic d̄ aliȷs circūstātiȷs. Quedā v̄o circūstātie sunt q̄ releuāt pctm̄ sic̄ ꝑcutere clericū est pctm̄. addat̄ ista circūstātia. s. ꝙ aliq̄s ꝑcutiat cū ludo iā minuit̄ pctm̄. Sil̄ꝛ accipe rē alienā ē peccatū. addat̄ ista circūstātia qñ. i. ꝙ aliq̄s accipiat eā tp̄e magne necessitatis. certe minuit̄ pctm̄. ⁊ sic de aliȷs. Patet ḡ ꝙ circūstātiaꝝ q̄dā sunt q̄ mutāt spēm pctī. q̄dā q̄ aggrauant. sed nō mutāt. et q̄dā q̄ alleuiāt. De circūstātiȷs q̄ mutāt speciē peccati dicūt ꝯcordit̄ doctores ꝙ sunt de nccitate ꝯfitēde. Uñ nō sufficit dicere ī ꝯfessiōe. accepi alienā rem. īmo si

mutat

accepta fuerit de loco sacro oportet q' expmat dicēdo. accepi illud de eccl'ia vel de tali loco. Nō em sufficit dicere. peccaui cū mlere. imo oportz q' expmat si sit cōiugata vl' virgo vl' cōsanguinea vl' religiosa. ⁊ sic de alijs. De circūstātijs āt aggūātibus sz nō mutātibus spēz pctī ē diuersitas int' doc. Nā q̄dā dicūt q' tenet de necēcitate. Alij aūt dicūt q' nō sunt de necēcitate pfitēde. Est tn mlt' ogruū ⁊ vtile q' pfiteat. ⁊ p̄ maxīe viris pfectis et intelligētibus. ⁊ credo q' pfessores dnt interrogare de hmōi circūstātijs. et potissime simplices. de q̄ tn magr dicet infra. De circūstātijs aūt alleuiātibus dicūt doc. q' nō dnt cōfiteri nisi forte interrogent ab eis. Ex p̄dictis patz quō tā peccata veialia q̄ mortalia sunt pfitēda. Que aūt sunt peccata mortalia dicet infra qn̄ aget de interrogatōibus fiēdis in pfessione. qz si poneret hic opteret item ponere ibi.

Qualis debz esse cōfessio Cap. VI.

Ad sciēdū q̄lis dz esse cōfessio Notādū q' Danid in secūdo psalmo penitētiali: q̄ ē tricesim' in ordine ponit sūmarie pditōes pfessiōis dicēs. Dixi pfitebor adversuz me iniustitias meas dño. ⁊ tu remisisti impietatē peccati mei. Ubi innuit q' pfessio dz esse p̄mo p̄meditata. ideo dicit dixi. i. in corde meo disposui. Secdo dz esse apta ñ palliata. iō dicit. cōfitebor. i. nō tacebo ⁊ nō palliabo: nō excusando nec defendēdo me. Tercio dz esse accusatoria. iō dicit. aduersuz me. i. p̄ me ñ excusando ⁊ defēdēdo me. Quarto dz esse secūda. iō dic iniustitias. i. pctā de q̄bus hō verecūdat. Quinto debz esse ppa. iō dic meas: non alienas. Sexto dz esse meritoria. Nā sequt. ⁊ tu rmisisti impietatē pctī mei. Ut aūt magr pticularitēr pcedam' notādū ē q' pfessio ad q̄ q' pficiat dz hīe. xvi. pditōes q̄ in his versibus ptinet. Sit simplex hūil' pfessio pura fideli. Atq̄ freqns nuda discreta libens verecūda. Integra secreta lacrimabil' accelerata. Fortis ⁊ accusans ⁊ sit parere paata. Prīa g cōditio ē q' sit simplex. Simplex dr q̄si sine plica. vñ pfessio dz esse sine plica alicui' falsitatis. ita q' nō tacat vel nec admīstret falsum etiā hūilitatis causa. vñ Aug'. Cū hūilitatis causa mētir' si nō eras pctor aliq̄ mēticebaris

Confessio tripl. considerata. Cōfessio.

simplex.

De confessione

mētiēdo efficiens reꝰ. Uñ cōfitēs nō dz celare q̄d fecit. nec di
cere qd̄ ñ fecit. sz simplr̄ ⁊ de plano narrare omīa pctā sua. qz
vt dicit sapiēs. Qui ambulat simplr̄ ambulat ꝯfidēter. Se
cūda ꝯditio ē ꝙ sit hūilis. tal' fuit ꝯfessio publicani de q̄ ait
christꝰ ī Luca ꝙ nō audebat ad celos oclos leuare sz ꝑcutie
bat pectꝰ suū dicēdo. deꝰ ꝓpiciꝰ esto mihi pctōri. ⁊ iō recessit
iustificatꝰ. Jō dic̄ btūs Petrꝰ aplus. Hūiliamī sub potēti
manu dei vt vos exaltet ī tpe visitatōis. qz vt dic̄ Job. Hūi
lē spū suscipiet gl'ia. Tercia ꝯditio ē ꝙ sit pura: ꝙ nō fiat ꝓ
pter ypocrisim vl' ꝓpt' vanā gl'iaz. sz fiat pure ꝓpt' deū. ⁊ nō
fiat timore ꝑuili. i. timore pene īferni: sz timore filiali. i. timo
re offense diuīe sic̄ dictū fuit s̄ de ꝯtritōe. Fiat etiā sine fictio
ne. qz tal' ꝯfessio esset ꝯfessio lupi. de q̄ fabulose narrat' ꝙ sel'
ꝯfitebat': et cōfessor dixit sibi: Pacꝰ signa facis aīm tñ extimo
fallacē. Uix solitā vitā mutāt solitꝰ habitꝰ. Uix amicꝰ eris
ouibꝫ q̄cq̄d dicas. q. d. licz p̄tēdas ꝯtritōez et pnīaz exterius
ī facie. maliciā tñ retines ī aīo interiꝰ. i. in corde. Quarta cō
ditio ē ꝙ sit fidel'. s. vt tā cōfitēs q̄ꝫ ꝯfessor sint ī fide catholi
ca ⁊ fiat ꝑm doctrinā eccl'ie ⁊ ñ ꝑm doctrinā hereticoꝝ. Ita
etiā vt fiat sub spe venie. ne sit sic̄ cōfessio iude ꝓditoris. q̄ pꝰ
q̄ꝫ fuit optīe cōfessus dicēs. peccaui tradēs sanguinē iustuz
desꝑauit d̄ venia: ⁊ abiēs laq̄o se suspēdit. ꝓbant' ista d̄ pe. di.
i. q. i. quē penitet. ⁊ dist. vi. q̄ vult. Quīta ꝯditio ē ꝙ sit fre
q̄ns. qd̄ dupl'r intelligēdū ē. Uno mō vt q̄ freq̄nt' ceciderit
ꝑ pctm̄ mortale freq̄nter resurgat ꝑ pñiaz. de h̄ habet' de pe.
dist. iij. c. hec de charitate. §. reperiunt'. et. §. septies in die ca
dit iustus. et. §. adhuc instant ꝑfidi. Alio modo vt eadē pec
cata frequenter confiteantur. Unde Augustinꝰ. Quāto cō
fitet' quis pluribus turpitudinē criminis: tanto facilius cō
sequit' veniam remissiōis. De hoc tamen quomodo ad hoc
tenetur quis dicet' infra quādo agetur de iteratōe confessio
nis. Sexta conditio est ꝙ sit nuda. quia nō debet confite
ri ꝑ nunciuz nec per epistolam: sed viua voce ore proprio et
presentialiter. vt qui per se peccauit: per se erubescat. Item
non debet cōfiteri verbis vel nominibꝫ criminū palliatiuis

sed qōlibz pctm̄ noīe ppro suo q̄ntūcūqz turpe exp̄mat. tm̄ honeste. ⁊ oēs circūstātias q̄ntūcūqz turpes et abomiabiles exp̄mat. vt sic tota sanies apostemat' expellat. De circūstantijs quō sint ꝓfitēde habes s̄. c. p̄cedenti. ¶ Nota etiā q̄ mutus p̄t et dz cōfiteri p signa. ⁊ hō q̄ ē alteri⁹ lingue ⁊ ydeomatis. Ita q̄ si cōfessor nō intelligeret eū dz cōfiteri p interp̄tē. ⁊ interpres ita tenet tenere cōfessiōem sicut sacerdos. ¶ Nota etiā q̄ si aliq̄s scribat pctā sua in carta vt meli⁹ recordet ō eis et legat cartā corā sacerdote bn̄ fac̄. ¶ Septīa ꝓditio ē q̄ sit discreta. s. ut distincte et separatim cōfiteat pctā sua non cōfuse. iuxta illud p̄s. Lauabo p singulas noctes. i. p singla pctā lectū meū. i. cōscientiā meā. Itē ⁊ eligat pitū iudicem. Aug. Sacerdotē q̄ras q̄ te sciat ligare ⁊ soluere. ⁊ ō h̄ q̄re s̄ cui faciēda ē ꝓfessio. ¶ Octaua ꝓditio ē q̄ sit libēs. i. volūtaria vt nō sit sicut ꝓfessio Achor q̄ coact⁹ ꝓfessus ē ⁊ lapidatus. sed sic ꝓfessio dextri latrōis ī cruce. Licet enī dolere debeat ppter pctā q̄ ꝑmisit. tm̄ gaudere dz ppt̄ vitā q̄m recuperat. vn̄ ꝓtīgit gaudiū ⁊ dolorē etiā sil' ⁊ sel' eē ī eōd̄ subiecto. Un̄ in p̄s. Scōm ml'titudinē dolorū meorū ī corde meo ꝓsolatōes tue letificauerūt aiaz meā. ¶ Nona ꝓditio ē q̄ sit verecūda. cū magna em̄ verecūdia dz cōfiteri pctōr. ⁊ sic merebitur veniā. Aug. Laboret mēs patiēdo erubescētiā. Et qm̄ verecūdia ē magna pena: q̄ erubescit p pctō fit dignus veniede pe. di. i. quē penitet. Nō tm̄ tāta dz esse verecūdia q̄ ppt̄ eā dimittat dicere veritatē. Un̄ sapiēs Eccli. iij. Ne ꝓfūdaris p aia tua dicere verū. est ei cōfusio adducēs ad gl'iaz siue ad veniā. ¶ Decima ꝓditio ē q̄ sit integra. s. vt dicat oīa peccata sua. nō dicēdo ea int' duos sacerdotes. sz dicat oīa vni nihil penit⁹ dimittēdo. De⁹ em̄ summe pfectus opus impfectōnis nō nouit. aut em̄ totū hoīez sanat aut nihil. Uersus circa h̄. Nūma ~~dei pietas veniā non dimidiabit.~~ Aut nihil aut totū te penitēte dabit. Aug. Caueas ḡne verecūdia ductus diuidas ꝓfessiōez. ¶ Undecima ꝓditio ē q̄ sit secreta ex pte cōfitētis q̄z ex pte cōfessoris. Ex pte cōfitētis ut ñ p̄dicet peccata sua ī plateis ne alij scādalizent ī pctō. et ne sit

disc[reta]

8 libe[ra]

9 ver[ecunda]

10 integra

11 secreta

De confessione.

12 lacrimabilis

de illis q̃ cũ malefecerint gl'iant. Quõ aũt dz esse secreta ex
pte cõfessoris dicet infra qñ aget de sigillo ꝓfessiõis ¶ Duo
decima ꝓditio ē q̃ sit lacrimabil'. ⁊ de ꝶ Hieremias ait. Per
diē ⁊ noctē non des req̃em tibi. neq̃ taceāt pupille ocl'i tui.
Unñ dicit Johes Christ. Lacrime lauāt delictũ qd̃ pudor
ē ꝓfiteri. Et ī ꝓfitate magnũ signũ sunt cõtritõis lacrime po
tissime in boie adulto. Hã in puulo ⁊ ml'iere nõ est ml'tũ cu
randũ de lacrimis. Hã de ml'iere dicit Ouidi⁹. Ut flerēt o/
cl'os erudiere suos ¶ Tredecima ꝓditio q̃ sit accelerata. i. fe
stina. Et de ista ꝓditõe req̃re ē. ī capl'o qñ faciēda ē cõfessio.

13 accelerata

14 forte

¶ Decima q̃rta cõditio q̃ sit fortis. exẽplo btē marie magda
lene q̃ adeo fuit fortis ī penitēdo ꝓpt amarã interi⁹ ꝓpũctõz
q̃ nullo pudore obstãte publice cõfessa fuit turpitudinē pec
catoz suoz. Sic pctõr dz esse fortis in penitēdo ⁊ ꝓfitēdo
pēta sua q̃ nullo mõ retrahat a ꝓfessiõe illoz. qz scriptũ ē in
Cãticis. Fortis ē vt mors dilectio ¶ Quintadecima ꝓditio
q̃ sit accusatoria. s. q̃ dicat se pctm̃ ꝓmisisse ex ꝓpa malicia:
accusando se fortit nõ ptēdens excusatões in pētis. sicut fe/
cerũt ꝑmi pentes. Unñ sapiēs. Just⁹ in ꝓncipio accusator ē
sui. Veniet amic⁹ ei⁹ ⁊ excusabit eũ. Iste amic⁹ ē de⁹. ⁊ nisi
pctõr mõ se accusat corã isto amico ⁊ corã sacdote dei vica/
rio habebit ī futuro multos accusatores. s. deũ: ꝓpaz ꝓscias
dyabolũ: pctm̃. ⁊ etiã totũ mũdu. qz vt dicit sapiēs. Pugnbit
tot⁹ orbis terraz ꝶ insensatos. i. pctores. Si autē mõ accu
set se pctõr. de⁹ excusabit eũ in futuro. ¶ Sedecima ꝓditio
q̃ sit parere pat⁹. i. q̃ sit obediēs. Aug. Ponat se penitēs oī/
no in ptãte iudicis. i. ī iudicio sacerdotis. nihil reseruãs. ⁊ oia
eo iubēte pat⁹ sit facere ꝓ recupanda vita aīe q̃cũq̃z facerz ꝓ
euitãda corpis morte. et ꝶ cũ desiderio. qz recupat vitã insi
nitã. Cũ gaudio enī dz facere īmortal' futur⁹: q̃ faceret ꝓ dif
ferēda morte moritur⁹ ¶ Raymũd⁹ aũt in summa sua addit
alias duas ꝓditiões. ¶ Prima est q̃ sit ꝓpa. s. q̃ seipm̃ accu
set pctõr et nõ aliũ. Unde dicit ps. De⁹ vitã meã annũciaui
tibi. vitã inq̃t meã: nõ alienã. alias si crimẽ vel peccatũ alte
rius ꝓderet nõ esset criminis illi⁹ corrector sed ꝓditor vl' de

15 accusatoria

6 parere

Vide duo cod. iom. i pria.

multi accusatores

tractor. Uñ null⁹ debz aliũ noĩare in ꝯfessiõe. nec sacerdos
dz de noĩe eũ interrogare. Fallit aũt istud qñ circumstantia
pc̃ti est tal' ꝙ aliter nõ p̃t ꝯfiteri pctm̃. puta si ꝯg̃uit mr̃ez vel
filiã. Quid aũt ⁊ quõ faciẽdũ sit in h̃ casu dictũ ẽ sup̃. capl'o
cui faciẽda. Scd̃a ꝯditio cõfessiõis quã addit Ray. ẽ ꝙ
sit morosa. ut nõ dicãt̃ pctã in trãsitu sicut cãpsores ꝯputãt
nũmos. sed cũ maturitate ⁊ morosa deliberatõe: vt ex h̃ attẽ
dat̃ deuotio et maior habeat̃ cõtritio et ꝟecũdia. Cõfiteat̃ g̃
pctõr iuxta formã supradictã. ⁊ habita remissiõe peccatoruz
habebit p̃mia beatorũ.

De iteratõe cõfessiõis Cap̃. VII.

1 Licet vt dictũ est sup̃ multũ vtile sit et fructuosuz fre
q̃nter cõfiteri. aliqñ tñ est necessariũ. Notãduz g̃ ꝙ
docto. ponũt aliq̃s casus in q̃bꝫ de nc̃citate salutꝫ ꝯfessio est
iterãda. Prim⁹ est ꝓpter enormitatẽ sceleris. s. qñ aliq̃s ha/
bet aliquẽ casum de q̃ ꝯfessor su⁹ nõ p̃t eũ absoluere: ⁊ remit
tit eũ ad supiorẽ: dz ꝯfessiõem quã fecerat inferiori itare supi
ori vt sciat q̃ penitẽtia sit ei imponẽda. nisi forte supior q̃ntũ
ad casum illũ ꝯmitteret vices suas ĩferiori. ꝓbatur ille casus
2 xxxiij. q. ij. c. latorẽ. extra de pe. et re. significauit. Scd̃us
casus ẽ ꝓpt̃ ig̃rãtiã cõfessoris. si em̃ cõfessor sit ĩperit⁹: ⁊ ne/
scit sibi ĩponere pniam ꝓ pctis cõfessis debz eũ remittere ad
ꝯfessorẽ ꝑitũ q̃ ei sciat pniam salutarẽ imponere. ⁊ iste tenet̃
pctã p̃mo cõfessa iterꝫ cõfiteri. Uñ Aug. Sacerdotẽ q̃ras q̃
3 te sciat soluere ⁊ ligare. Terci⁹ casus est ꝓpter ꝯtẽptũ satis
factõis. vt qñ aliq̃s fuerit ꝯfessus de pctis suis ⁊ ꝯtẽpsit fa/
cere pniaz sibi ĩpositã et excidit a mẽoria sua q̃ fuit illa pnia
tenet̃ iterꝫ cõfiteri illa ac eadẽ pctã si recordet̃ de eis. ꝓbatur
iste casus de pe. di. iij. si apl's. Distinguendũ tñ est ĩ isto casu
qꝛ aut iste cõfitet̃ eidẽ cõfessori cui p̃mo erat cõfessus aut alij
Si cõfiteat̃ eidẽ aut iste ꝯfessor recordat̃ de pctis p̃us ꝯfes/
sis: et tũc nõ tenet̃ nisi velit iterꝫ cõfiteri ea sibi. sꝫ sufficit di/
cere. dñe ego alias fui ꝯfessus vob̃ et vos recordamĩ de q̃bꝫ.
sciatis ꝙ ego cõtẽpsi facere pniaz quã mihi ĩposuistꝫ. nec re/
cordor q̃ fuit. iõ venio ad vos vt illã vel aliã penitẽtiaz mihi

imponatis. Si aũt ꝯfessor nõ recordet̃ de pc̃tis p̃mo sibi cõ
fessis credo ꝙ tenet̃ iterꝝ cõfiteri. Et idẽ dico si cõfiteat̃ alij.
Quart⁹ casus est ꝓpter maliciã fictõis pctõris. s. qñ aliq̃s 4
sciẽter retinet aliqd̃ mortale pctm̃ ĩ cõfessiõe q̃ꝫuis ꝯfiteatur
oĩa alia pc̃ta sua tenet̃ illud qd̃ retinuit ⁊ oĩa alia iterꝝ ꝯfiteri
Et rõ est. qꝛ p̃ma cõfessio nõ facta fuit ĩ charitate cũ ip̃e re/
maneret in pctõ mortali. g̃ fuit impossibile pctã alia sibi di/
mitti. g̃ si nõ fuerũt dimissa tenet̃ iterꝝ ea cõfiteri. Vñ Aug.
Scio dñm inimicũ om̃i crimĩoso. quõ g̃ q̃ pctm̃ refuet de
alijs recipiet veniã. de pe. di. iij. sunt pl̃es. Nota tñ distin
ctõez positã ĩ p̃cedẽti casu. qꝛ si cõfiteat̃ eidẽ sacerdoti sufficit
ꝙ dicat. qñ fui cõfessus vobis retinui maliciose istud pctm̃.
⁊ h̃ si cõfessor recordet̃ de alijs pctis. sꝫ si nõ recordet̃ tenetur
iterꝝ oĩa ꝯfiteri. Et idẽ dico si ꝯfiteat̃ alij. Et ꝙ ĩ istis q̃ttuor
casibꝫ sit cõfessio iterãda de necessitate ꝯcordãt oẽs doctores
Sũt tñ alij casus in q̃bꝫ doctores variãt̃. Prim⁹ ẽ ꝓpt̃ pec
cati obliti recordatõez. Scd̃s ẽ ꝓpter recidiuatõez. Dicunt
em̃ doctores aliq̃ ꝙ qñ aliq̃s recordat̃ de aliq̃ mortali pecca
to qd̃ ñ fuerit ꝯfessus vl̃ qñ recidiuat ĩ aliqd̃ aliud pctm̃ qd̃
antea fuerat cõfessus. puta ꝙ fuerat ꝯfessus de adulterio. ite
rũ ꝯmittit et relabit̃ ĩ adulteriũ. iterꝝ tenet̃ oĩa pc̃ta p̃us con
fessa cõfiteri. Et q̃ntũ ad p̃mũ casuꝫ est rõ. qꝛ alias nõ essꝫ cõ
fessio ĩtegra. Quãtũ ad scd̃m casuꝫ ẽ rõ istoꝝ. qꝛ dicũt ꝙ oĩa
pctã q̃ntũcũqꝫ p̃us dimissa redeũt ꝓpter ingratitudinẽ in re
cidiuatõꝫ. Alij dicũt ꝙ sufficit dicere ĩ generali se alias pec/
casse: ⁊ de nouo de h̃ pctõ recordatũ fuisse: vl̃ d̃ nouo h̃ pc̃tm
ꝯmisisse. Tercij dicũt q̃si medio mõ dicẽtes ꝙ ĩ p̃dictꝫ duobꝫ
casibꝫ pctã eiusdẽ generꝫ tenet̃ iterꝝ ꝯfiteri ĩ spẽali. pctã v̄o al
teri⁹ generꝫ sufficit ꝯfiteri ĩ generali. v̄bi gr̃a. Aliq̃s r̃cordat̃
se mõ ꝯmisisse pctm̃. s. furtũ. si alias fuerit cõfessus de furto
tenet̃ iterꝝ ꝯfiteri d̃ eodẽ furto ĩ spẽali. vt dic̃ opinio p̃ma. de
alijs aũt pc̃tis sufficit ꝯfiteri ĩ generali vt dic̃ scd̃a opĩo. ⁊ idẽ
dico d̃ r̃cidiuo. Que istaꝝ opinionũ sit melior ⁊ verior r̃linq̃
iudicio meliori. ⁊ vnusq̃sqꝫ quã voluerit eligat. Mgr̃ gode/
frid⁹ d̃ Fõtani ĩ theologia parisius mgr̃ ĩ q̃dã quodlibeto

suo addit vnũ aliũ casuz. s. qñ aliq̃s ꝯfiteť aliqđ pctm̃ ⁊ non dolet nec penitet de pctis vel de pctõ p̃terito. nec ꝓponit abstinere ĩ futuro tal' teneť iteꝝ cõfiteri. Et int' mlt̃as rões q̃s ad h̃ adducit vna ẽ. Qm̃ ĩ essentialr ordinatis posteri⁹ non p̃t esse sine p̃ori. ⁊ multo min⁹ p̃t stare cũ opposito p̃oris. sic aliq̃s nõ p̃t ꝯfirmari nisi fuerit baptisat⁹. qꝛ baptism⁹ ⁊ ꝯfirmatio hñt necessariũ et essentialẽ ordinẽ inter se. Sz ꝯfessio ⁊ ꝯtritio habẽt necessario essentialẽ ordinẽ int' se. q̃re ad h̃ ꝙ cõfessio hmõi valeat optet ꝙ ꝯtritio p̃cedat cõfessionẽ. l' ad min⁹ sit sil' cũ ea. sz in casu p̃posito ꝯtritio nõ p̃cedit. nec ẽ sil' cũ cõfessiõe. ĩmo ei⁹ oppositũ ẽ sil' cũ ꝯfessiõe. s. delectatio ⁊ ꝯplacẽtia in pctõ. q̃re illa cõfessio nihil valuit. ⁊ iõ optet ꝙ itereť. Ueꝝ est ꝙ fr̃ Bern̄. ganacho de galliato baccalarius in theologia. et q̃ndã elect⁹ claromõ. ĩ correctorio suo ꝯ dictũ mgr̃m Godefridũ dic̃. ꝙ tal' nõ teneť de nccitate iteꝝ cõfiteri. sed teneť iteꝝ cõteri de pc̃tis p̃us cõfessis ficte: ⁊ de ip̃a fictõe et v̄tute ꝯfessiõis facte ⁊ ꝯtritõnis pñtis remittũť sibi pc̃ta. Arguit g̃ sic. Tm̃ valet ⁊ p̃t ꝯtritio ĩ v̄tute ꝯfessiõis facte q̃ꝫ tũ valz ⁊ p̃t in v̄tute cõfessiõis faciẽde. sz ꝯtritio in v̄tute ꝯfessiõis fiẽde delz oĩa pctã. vt tenz doct̃na fidei christiãe. g̃ ⁊ in v̄tute ꝯfessiõis iã facte. Cõfessio em̃ iã facta habuit ex istẽtiã realẽ. ⁊ iõ virt⁹ ei⁹ p̃t opari meli⁹ q̃ꝫ illi⁹ ꝯfessiõis q̃ nõ dũ fuit. Que istaꝝ opinionũ sit verior nescio. tñ credo ꝙ teneť cõfiteri saltẽ ĩ generali. s. ꝙ fuerit alias ꝯfessus mlt̃a pc̃ta de q̃bꝫ nõ penitebat nec ꝓponebat abstinere. sz mõ cõteriť đ ip̃is: ⁊ est patus facere pn̄iam iniũctã. Et credo ꝙ si in spẽali cõfitereť oĩa peccata bñ facerz. Et istud vidr sentire Ray. in sũ. sua. Rõnez ei⁹ vide sup̃ ĩ isto eodẽ capl'o. versu. q̃rt⁹ casus

Quõ debeat se hr̃e sacerdos ad ꝯfitẽtẽ Ca. VIII

Ostẽso de cõfessiõe q̃ est ⁊ q̃lis debeat esse: restat ostẽdere de cõfessore. Et p̃mo quõ debeat se hr̃e ad ꝯfitentẽ. Circa qđ notãdũ ꝙ cõfessor dz gerere vicez spũal' medici. pctõr vero vicẽ spũalis egroti. Sic em̃ corpalis medic⁹ ad egrotũ accedẽs p̃mo mulcet ip̃m egrotũ ⁊ ꝯpatiť ei se ꝯformãdo ĩfirmo: verbis blãdiť: sanitatẽ polliceť: vt

eger ꝯfidenti⁹ detegat morbi q̄ntitatē ⁊ doloris acerbitatē. sic sacerdos q̄si medic⁹ spūal' dū ad eū accedit pctōr: q̄ ē quasi spūalis egrot⁹ dz pctōrē verb allicere: blādimētis mulcere: vt facili⁹ egrot⁹. i. pctōr detegat morbū. i. pc̄tm. Debet ḡ ꝯfessor pctōrē docere ⁊ monere vt ad pedes ei⁹ hūilit' sedeat. nec patiat' eū sedere de pari. Et si sit ml'ier dz eā docere vt sedeat ex trāsuerso ne r̄spiciat sacerdos faciē ml'ierꝭ. qr vt dicit' in Abacuc. Facies ml'ieris facies leonis ⁊ vēt⁹ vrēs. Nec etiā respiciat quēcūq; cōfitentē in faciē. qr exīde audaci⁹ ꝯfitebit'. Exinde pio ac dulci suauiq; colloq̄o dz ip̄m inducere ad cōpunctōez ꝓponēs bn̄ficia q̄ christ⁹ ei ꝯtulit: potissime in passiōe sua. quādo. s. ꝓ saluādis pctōrib⁹ voluit tātū dolorem sustinere. Itē qr ip̄e dixit. Nō veni vocare iustos sz pctōres. Itē oñdat ei q̄ illi qui pl⁹ peccauer̄t si bn̄ penitent mag⁹ diligūt' a deo postea ⁊ exaltant'. sicut patz ī Dauid Petro Paulo: maria magdalena: et latrōe: q̄ omnes fuerūt maximi pctōres. Et qr bn̄ penituerūt de pctīs suis postmodū fuerūt amati ⁊ singularit' a deo exaltati. Exponat etiā sibi pietatē. misericordiā: charitatē et māsuetudinē dei. q̄b⁹ paratus ē recipe pctōres. Suadeat etiā ei q̄ nō verecūdet' cōfiteri sibi. qr ip̄e sit pctōr sic ⁊ ip̄e q̄ ꝯfitet'. īmo forte pl⁹ q̄ ipse. ⁊ q̄ nō ꝯfitebit' ei sic homī sz sicut tenēti locū dei. ⁊ q̄ ip̄e citius dimitterz se int'fici q̄ q̄ reuelarz pctā ip̄i⁹. Et si forte ex oīb⁹ istis pctōr nō vult ꝯfiteri ꝓpōat ei ꝯfessor t'rorē iudicij ⁊ penas īferni. ⁊ q̄nta mala ꝑata sunt pctōrib⁹. ⁊ q̄ dire punit de⁹ eos q̄ nolūt penitere: et q̄ misericordit' parcit penitētib⁹. et oīb⁹ istis expositis audiat simpl'r cōfessiōez ip̄i⁹. Caueat aūt ꝯfessor ne expuat vl' aliqd signū abomīatōis oñdat q̄tūcunq; peccator cōfiteat' peccatū flagiciosum ⁊ enorme. sed omnia audiat cū māsuetudine et pietate.

De interrogatōibus faciēdis ī ꝯfessiōe Ca. IX

Quāuis q̄dā dicūt q̄ int'rogatōes nō sunt faciēde in cōfessiōe. tn̄ qr dictū eoꝝ ē multū ꝑiculosuz ꝓpt' simplicitatē et ꝟecūdiā hoīm: iō credo ꝯriū. s. q̄ sunt faciēde interrogatōes in ꝯfessiōe. Uñ Aug. sup illum locum.

Qui sine pctō est prim⁹ in ip̄am lapidē mittat inq̄t. Caueat
spūalis iudex ꝙ sicut nō cōmisit crimē neq̄cie: ita non careat
munere sciētie. optz em̄ ꝙ sciat cog̃scere q̄cq̄d debeat iudica
re. Judiciaria ei ptās h̄ expostulat vt qd̄ debet iudicare co
gnoscat. Diligēs igit̄ inq̄sitor exp̄mat sibi. ⁊ subtil̄ inuestiga
tor sapiēter et q̄si astute interroget a pctōre qd̄ forsitā ig̃rat l̄
verecūdia velit occultare. Cognito itaq̄ crimine ⁊ varieta/
tibus ei⁹ nō dubitet īuestigare ⁊ locū et tp̄s ⁊c̄. Quib⁹ ꝯgni/
tis assit beniuol⁹ parat⁹ exigere ⁊ secuz on⁹ portare. habeat
dulcedinē in affectōe. pietatē ī alteri⁹ crimīe. discretōez ī va
rietate. Hec ⁊ multa alia ponunt̄ de pe. di. vi. Cui aūt. §. op/
tet. Et ut vult Gre. Clauis apitōis est sermo correctiōis. q̄
interrogādo et increpādo culpā detegit quā sepe nescit ipse
etiā q̄ ꝑpetrauit. xliij. di. si rector. Et ita s̄m v̄bū beati Job
Subtilit̄ educēd⁹ ē de sinu pctōris manu obstetricante. i.
industria ꝯfessoris coluber tortuosus. Viso g̃ ꝙ interrogatō
nes faciēde sunt ī cōfessiōe. vidēdū est de q̄b⁹ faciēde sunt et
q̄ ordine. Vñ sciēdū ꝙ interrogatōes faciēde sunt de pecca/
tis mortalib⁹ ⁊ circūstātijs eorūdē. Vt g̃ sciat̄ de q̄b⁹ sūt faci
ende interrogatōes optz scire q̄t sunt pctā mortalia. Pro q̄
notādum ꝙ pctm̄ p̄t esse mortale dupl̄r. Vno mō ex natura
sua. sicut fornicari est pctm̄ mortale ex natura sua. Alio mō
aliq̄s act⁹ p̄t esse pctm̄ mortale ex intētōe. sicut cātare ī eccle
sia nō est pctm̄ mortale. īmo p̄t esse meritoriū. sz cātare vt pla
ceat ml̄ieri vt alliciat eā ad peccādū mortale est pctm̄. Et qr
intētōes hūane sunt q̄si infinite. ideo de his q̄ sunt pc̄ta mor
talia ex intētōe nō p̄t certa regula dari. Loq̄mur g̃ de his q̄
mortalia sūt ex nat̄a sua. Vñ sciēdū ꝙ oēs trāsgressiōes p̄ce/
ptoꝝ decalogi sunt pctā mortalia. de his tñ dicet̄ ī tercia par
te hui⁹ opis qñ aget̄ de. x. p̄cept̄ decalogi. Quedā em̄ nume
rant̄ ab apl̄o ī epl̄a ad Ro. [illegible]. vt ē ydolatria. viciū ꝯ naturā
in q̄tas. malicia. fornicatio. auaricia. neq̄cia. īuidia. homici/
diū. ꝯtētio dol⁹. malignitas. vsura. susurratio. detractio: ꝯtu
melia. supbia. elatio. inuētio maloꝝ. īobediētia. insipiētia. in
cōpositio. Et ist̄ adiūgit illos q̄ sunt si[illegible]e affectōe. sine federe

Interrogatio de pctis mortalibus vt circū

Tris i, duo p lcp, d, dir pompiqz radi mip. pompiz supbia

De confessione

sine misericordia. Et q oia ista sint peccata mortalia patz ex
b qd sequtur. s. q q talia agūt digni sunt morte. Null aūt est
dign morte nisi p pcto mortali. g oia pdicta sunt pctā mor/
talia. Sz ut d pctis mortlib certa hēat regla notādū q oia
pctā mortlia reducūt ad. vij. vicia capitalia q ptinēt i hac di
ctōe saligia. Unū notādū q i ista dictōe saligia sūt septē lre q/
rū qlibz dekuit suo mortli pctō. nā p lrāz s itelligit supbia. p
pmū a auaricia. p lluxuria. p pmū i ira. p g gula. p scdm i in
uidia. p scdm a accidia. vn. Dat septē vicia tibi hec dictō sa
ligia. Iste aūt sunt septē male radices q i tra dekta iuia z ina
qsa aiaz hoim pctōz d qb ego sū vn radicāt. Ex qlibz to
radice eaz mlti rami pullulāt vt tradit Gre. sup Job. Nam
ex ista mala radice q ē supbia oriūt septē pessimi rami. vicz.
inobediētia. iactātia. ypocrit. ptinacia. ptētio. discordia. psū
ptio. Et nota q ista vocāt mortlia. qz ppt ista icurrit hō sen
tētiā spūalē. Primū g z pncipale int ista ē supbia. i. amor in
ordiat suūpi. s. ppe excellētie z honorz. nō referēdo ad ho/
norē dei nec actu nec hītu. nec ad edificatōz alti primi. Et
sunt qttuor modi supbie. Prim ē qn hō appetit videri z re
putari ab aliq melior qz sit. et psumit d se q sit bonus. z ē tn
mal z pctōr. vl q habeat aliq bōa q nō hz. Scds mod est
qn hō se reputat hre bōa a seipo q hz a deo. Terci mod su
pbie ē qn hō rputat se hze illa q hz a do, ppis meritz z nō per
grāz di. Quart qn qs p nobilitatē vl diuitias vl qcūqz alia
vult apparere excellētior sup alios iordiate z pl qz stat su
exposcat Et nota q rami supbie q supdicti sūt ab aliqb nū
cupant filie q aliqlit ppt simplices sunt describēde. Un ino
bediētia ē cōtēptus pcepti supioris. s. dei vl cuiuscūqz hois
cui tenet obedire. vt p b hō iobediēs videat nō alti subīci l
esse subiect. ypocrit est exteri oōdere deuotōez ficte ppter
laudē hoim habēdā. Cōtētio vl ptēdere ē resistere alīs per
verba et nō velle ab alīs supari in verbis et lite: vt p hoc ex
cellētior videat. Pertinacia est qn ppzie opinioni vl scientie
homo nimis inordinate innitit: nolens credere cōsilio maio
rū vt per hoc appareat sapientior. Discordia est qn aliquis

Septē mortalibz

Filiabus supbie

Supbia

4 modi supbie

Filiabus supbie

rebellat et ꝯtradicit volūtati meliorū ꝓterue ⁊ ex suꝑbia cor
dis. Presumptio ē qñ q̄s ꝑ vestes īordinatas ⁊ alia q̄cunq̄
mirabilia vult apparere ⁊ gl'iari et ab illis a q̄b⁹ vid'r valēti
or reputari. De radice auaricie nascūt' sex. s. ꝓditio. fraus.
fallacia. ꝑiuriū. inq̄etudo mētis ꝯ̄ misericordiā cordis obdu
ratio. Proditio ē dol⁹ ī reb⁹ interiorib⁹. Fraus ē deceptio ī
reb⁹ exterioribꝫ ꝓpter defectū vēdite rei vl' empte. Fallacia
est deceptio ⁊ dol⁹ ī v̄bo ad decipiēdū ꝓximū siue ī vēdēdo
siue ī emēdo. Periuriū est verbū ꝯ̄ mentē ꝓlatū cū iuramen
to. vel iuramentū mēdosum ꝓpositū vl' affirmatū. Inq̄etu/
do mētis ē nimia et inordinata sollicitudo circa diuitias ac/
quirēdas et sil'ia. Cordis obduratio est qñ auar⁹ obdurat ⁊
cōfirmat cor suū ꝙ nihil dabit pauꝑib⁹. nec misericordit' sub
uenit alteri. Auaricia ē appetit⁹ inordinatus habēdi indebi
te diuitias. vel q̄cunq̄ possunt emi vl' vendi ꝑ pecuniā. Est
aūt duplex auaricia. q̄dam qñ hō nimis ardēter custodit res
suas nō iniuste capiēdo alienū. ⁊ talis auaricia est pctm̄ mor
tale tm̄ in duob⁹ casib⁹: Prim⁹ est qñ homo tm̄ diligit diuiti
as suas ⁊ occupat se ī eis ꝙ ꝑuipēdit honorē dei ⁊ p̄cepta e⁹
Scd̄s qñ hō nō subueīt ꝓxīo pauꝑi in nccitate ꝯstituto. q̄r
tūc tal' auaricia ē pctm̄ mortale. Alia auaricia ē qñ aliq̄s cu/
pit alienū cape vl' detinere iniuste q̄quo mō cū certo ꝓposito
Et auaricia tal' sꝑ est pctm̄ mortale. nisi qñq̄ ꝓpter ꝑuitatez
rei ablate. puta furari morsellū panis vl' aliquid tale non est
pctm̄ mortale. Preter istas aūt filias auaricie sunt alie a qui
busdā suꝑaddite. s. rapina: furtū: ꝓditio ⁊ vsura. Rapina est
acceptio rei aliene cū violētia. Sz furtū ē acceptio īiusta et
occulta rei aliene īuito suo dño. Proditio est dol⁹ circa ꝑso/
nas. puta cū vna ꝑsona ꝓdit vl' tradit aliā vt patefactū ē de
iuda ꝓditore. Vsura ē qñ ꝓ dilatōe t'mini vl' rōe mutui acci
pit' aliq̄d vltra sortē: saltē ī reb⁹ ī q̄b⁹ nō differt vsus rei ⁊ cō
sumptio ei⁹ vt panis De īfecta radice luxurie nascūt' octo
filie. s. cecitas mētis. incōsideratio. īcōstātia. p̄cipitatio. amor
sui. odiū dei. amor p̄ñtis seculi. desꝑatio siue horror futuri se
culi. Cecitas mentis est qñ homo ꝓpter delectatōem hmōi

veneris impedit ⁊ abstrahit in mēte. Incōsideratio ē qñ impedit et sopit rō hoīs ꝓpt vehemētē luxuriā. Incōstātia est qñ hō ꝓpt delectatōem hmōi veneris retardat ne faciat vl' ꝑficiat bona q̄ incepit facere vl' ꝓposuit facere. Precipitatō ē qñ ꝓpter delectatōem hmōi īpedit ꝯsiliū in agēdis. Amor sui et odiū dei est ex ꝑte volūtatis. qñ. s. hō pl⁹ appetit ꝑpetrare luxuriā et incurrere odiū dei q̄ꝫ a luxuria abstinere vel abstrahere. Amor pñtꝫ secl'i et horror futuri iudicij est qñ luxuriosus intm̄ delectat remanere ī luxuria ꝙ vellꝫ h̄ sp̄ manere ⁊ viuere. nec curat de etna vita. Luxuria ē appetit⁹ inordinat⁹ circa delectatōꝫ veneris. Et hꝫ sex spēs. ſm alios tñ ponunt septē vt postea patebit. Prīa ē pctm̄ ꝯ naturā. s. qñ fit mō q̄ nō ꝯuenit generatōi hūane. Fornicatio generalr ē oīs cōcubit⁹ soluti cū soluta extra legē mr̄imonij. Adulteriū est ꝯcubit⁹ fact⁹ ī mr̄imonio qñ. s. vterqꝫ ē mr̄imonio copulat⁹. vel saltē alter eoꝝ. Incestus ē ꝯcubit⁹ cū ꝯsanguīea Stupꝝ ē defloratio v̄gīs. Raptus ē qñ mlier rapit ꝯ volūtatē ꝑentū suoꝝ. Et notādū ꝙ oīs ꝯcubitus fact⁹ extra legē mr̄imonij ē pctm̄ mortale. qꝛ ꝯ legē nature. ꝯ ꝑceptū d̄i ⁊ ꝯ iusticiā ꝓximi. Silr oīs tact⁹ īpudicus fact⁹ cū intētōe ꝓuocādi ad actū luxurie ē mortale pctm̄. vl' saltē causa mortal' pctī De pestifera radice ire pullulāt sex rami. s. rixa. tumor mētis. ꝯtūelia. clamor. īdignatio ⁊ blasphemia. Ira ē motus sanguīs circa cor ꝓpt appetitū vīdicte. Vñ sciēdū ꝙ ira qñqꝫ est v̄tuosa. nec ē pctm̄. qñ. s. appetit⁹ vīdicte ē ſm debitū ordinē iusticie ⁊ cū charitate. qñ hō q̄rit correctōem pctī et nō vindictā ꝓp̄am. nec nocumētū ꝓximi. sꝫ solū offense culpe q̄rit vindictā. ⁊ tal' vocat zel⁹. Qñ aūt tal' appetitus vindicte ē ad vincēdū ꝓp̄aꝫ iniuriā ⁊ ad nocēdū ꝓxīo. tal' iā est pctm̄. ⁊ nō licꝫ homī talē vindictā accipe nisi hñti autoritatē. Est aūt pctm̄ mortale qñ tal' appetit⁹ vindicte ē ad īferēdū aliqd̄ nocumētū. qꝛ ē ꝯ charitatē ꝓximi. sꝫ ꝓut ē mot⁹ sensualitatis ꝑueniēs rōem ⁊ indeliberat⁹. sic ē pctm̄ veniale. Indignatio ē qñ alteꝝ īiuriātē sibi despicit ī corde suo. ⁊ iudicat eū indignū et despiciēdum ꝯsiderās defect⁹ eius.

Tumor mētis est qñ hō irat⁹ quasi inflatus cogitat viā et modū nocēdi ei q̄ fecit sibi iniuriā. Blasphemia est locutio ꝗ deum. eo q̄ ꝑmittit sibi talem iniuriā fieri vl̄ euenire. Clamor est locutio iniuriosa ꝗ primū sine expssione determiate iniurie. Et hoc in euāgelio vocat racha. i. subsannatōis signū. Cōtumelia est locutio ꝗ primū cū expressiōe iniurie. puta cū aliq̄s vocat ex ira alter latronē vel homicidā ⁊ sil'ia Rixa est q̄ntū ad irā in ope exteriori: scz verberatio: abscisio vulneratio et sil'ia ¶ De voraci radice gule nascunt quiq̄z. s. inepta leticia. scurrilitas. immūdicia: multiloquiū: hebetudo sensuū. Gula est appetit⁹ inordinatus ⁊ immoderat⁹ comedēdi vl̄ bibēdi cōtra regulā recte rōis. scz sumēdo pl⁹ de cibo et potu q̄ nature ꝓueniat et cōplexioni hoīs sumētis ⁊ conuersatōi eorū inter quos habitat. ¶ Sciendū tñ q̄ gula nō ē pctm̄ mortale ex natura sua nisi in duob⁹ casib⁹. Un⁹ qñ ꝓpter timorē vel amorē dei nō retrahit se a pctō gule. sz intm̄ appetit cibū et potū q̄ ñ retraheret etiā ꝓpter p̄ceptū diuinū. Secōs qñ hō inebriat se libēter in tali statu q̄ nescit se regere. ⁊ tūc gula est peccatū mortale. Hebetudo mentis est abstractio intellectus circa speculabilia et agibilia ꝓp̄t nimiā sumptiōem cibi et potus. Inepta leticia est deordiatio volūtatis circa delectatōnes cibi et pot⁹. qñ. s. hō vage ⁊ incōposite circa talia nimis et supflue letat. Multiloquiū est qñ hō supflue ⁊ nimis ī ꝓbis incōpositis et cachinnatōib⁹ deordinat se. Scurrilitas est qñ hō se inordinate ad exteriores act⁹ ad modū ioculatoris habz. Immūdicia ē vomit⁹ seq̄ns ex inordinata ꝓmestiōe vl̄ potu. vl̄ etiā pollutio seis ꝓueniens ex repletōe nimia. ¶ De ficta radice īuidie nascūtur q̄nq̄z. s. odiū. susurratio detractio. exultatio ī aduersi ꝓximi. ⁊ afflictio ī ꝓspio eius. Inuidia est tristicia de bono alterius inq̄tū impedimentū ē ꝓprie excellētie. Odiū ē velle malū alicui⁹: et ꝑ ꝗ bonū ꝓximi diminuere. Susurratio ē diminutio fame alteri⁹ ꝑ ꝗba occulta ⁊ nō exprimētia manifeste maliciā siue infamiā ei⁹. Detractio ē alteri⁹ ꝑ ꝗba manifesta infamatio: tñ in absentia ei⁹. Deriso ē vilipēsio dicto-

rũ vl' factoꝝ alteri⁹ ludibrio ⁊ risu. Exultatio ĩ aduersis ꝓ/
ximi est cũ aliq̃s gaudet de aduersitate ⁊ dãno ꝓximi. Affli/
ctio ĩ ꝓspis ẽ dolor ⁊ displicentia de bonis et ꝓspitate alioꝝ
quã nõ p̃t ĩpedire. ¶ De radice neq̃ accidie ꝓcedũt sex. scz.
malicia. rãcor. pusillanimitas. desꝑatio. torpor circa p̃cepta
vagatio mẽtis erga illicita. Accidia vel pigricia ẽ tediũ seu
fastidiũ diuini boni. s. qñ hõ nõ hz deuotõez bonã nec dele/
ctatõz in amore dei. sed tediũ magꝭ et fastidiũ ⁊ mẽtalẽ reces/
sum. Et istõ repugnat charitati quã q̃libz hõ tenet̃ hr̃e dili
gẽdo deũ sup oĩa. et delectabili amore tenet̃ ei inherere. Et
causat̃ tal' pigricia ex rebelliõe carnis ad spm̃. Vagatõ mẽ
tis circa illicita ẽ qñ aliq̃s nõ inuenit delectatõez ĩ spũalibꝫ:
⁊ vacat delectatõibꝫ carnalibꝫ et q̃rit ea. puta nimis ludẽdo
nimis iacendo. Desperatio est recessus a bono diuino cui
firmiter est inherendum. Torpor circa p̃cepta est ꝓpter ac/
cidiam negligere et cõtemnere diuina precepta que sunt fa/
cienda de necessitate salutis. Rancor est indignatio quam
habet homo piger contra illos qui monẽt eum benefacere
illa ad que tenetur. Malicia ẽ odiuz ⁊ indignatio quã hõ
piger hz ꝯ illos q̃ docẽt pigros hr̃e spũalia bõa inq̃ntũ ĩpe/
diũt a delectatõibꝫ corꝑalibꝫ. Tepiditas ẽ paru⁹ amor dei ⁊
p̃ceptoꝝ ei⁹. Mollicies ẽ qñ hõ piger nõ vult sustinere q̃m
cunq̃ penitentiã propter amorẽ dei. nec facere aliquod bo
num ad quod tenetur. Somnolentia est somni nimietas ad
modum brutorũ. et pigricia ad surgendũ ad benefaciendũ
illa que tenetur facere: et quãdo tenetur ea facere. Pusilla
nimitas est boni ardui pretermissio: quod cadit sub consi/
lio. puta tarde confiteri. tarde penitentiam facere. Ociosi/
tas est cessatio a bono opere quod tenetur homo facere: et
quando tenetur facere: et attentio ad inutilia et nociua. Et
vltra sex ramos vel filias ĩpi⁹ accidie superaddite sunt q̃t/
tuor que dicte sunt multum faciẽtes ad declaratõez materie
Iste igit̃ sunt septẽ radices cũ ramuscul' suis q̃ in vniuerso
sunt q̃draginta tres. et sic ĩpis cõputatis cũ septẽ radicibꝫ
erũt in toto quinquaginta. De quo quinquagenario dicit

Helyas ppheta. Si seru⁹ dei sum descẽdet ignis de celo ⁊ deuoret te et q̃nq̃ genarios tuos. Ita dz dicere ꝓfessoꝛ ꝓfitẽti. Si ꝑ qꝛ seru⁹ dei sum. qꝛ loco dei sum. descẽdat ignis de celo. i. ignis spũsscti descẽdat in aiaz tuã: et deuoꝛet te. i. veterẽ hoiez alias errãtẽ. et q̃nq̃ genarios tuos. i. radices et ramos. Nũc g̃ videdũ ẽ quõ sacerdos dz introgare de istis. Si eñ pctõꝛ ꝑ se vl' ad introgatõez sacerdotis ꝓfitcat de supbia: dicẽdo. Peccaui pctõ supbie. sacerdos dz introgare ꝺ modo. dicẽdo. ꝑ quẽ modũ fuisti supb⁹. fuisti vnq̃ inobediẽs mandatis supioꝛ tuoꝛ: sicut ecclie vel p̃lati vl' ꝓentũ tuoꝛũ vl' dñi vl' mgri. et ꝶ ꝓm cõditõez ꝓsone q̃ sp̃ debz inspici. Si dicat q̃ sic introget q̃b⁹ mãdatis. quõ. q̃tiẽs. q̃ꝛe. qñ ⁊ vbi. q̃ circũstãtie vt dictũ ẽ sup̃ ĩ oib⁹ pctis sunt attẽdẽde ⁊ ꝓsideräde. Deide introget. iactasti te vnq̃ de bonis a deo tibi collatis. siue sint bõa nature: sic pulcritudo. fortitudo. aptitudo. nobilitas et sil'ia. siue sint bona fortune: sicut sũt diuitie vt denarij: vestes. ornamẽta equi agri. possessiões: ⁊ sil'ia tẽ palia bona. siue sint bona gr̃e. sicut sapiẽtia: eloq̃ntia: sciẽtia virtutes et sil'ia. Debz igit cõfessoꝛ dicere. fuisti vnq̃ elat⁹ ĩ mẽte tua. vel gl'iasti vnq̃ de pulchritudie: fortitudine: aptitudine nobilitate. diuitij⁹. sapiẽtia. eloq̃ntia. virtutib⁹ ⁊ ceteris bonis tibi a deo collatis. ita q̃ nõ te hũiliasti coꝛã deo ꝑ hmõi bonis q̃ntũ debuisti. vl' credidisti ista hr̃e ex merit⁹ tuis ⁊ nõ ex mera gr̃a dei. vl' ꝑpt illa credidisti pl⁹ valere q̃ alij. ita q̃ facta ⁊ dicta alioꝛ ꝓtẽneres et dedignaret⁹ eis eẽ eq̃lis. Si dicat q̃ sic. introget q̃tiẽs quõ: et sic de alij⁹. Deide introget adhuc vt̃ ad ꝶ ut ꝓmẽdareris et honoꝛareris ꝑ alij⁹ fuisti ne vnq̃ ypocrita. ita q̃ exteri⁹ oñderes sctitatẽ et bonitatẽ. ⁊ interi⁹ retineres maliciã et iniq̃tatẽ. Si dicat q̃ sic interroget. q̃tiẽs quõ ⁊c. Deide introget. nũq̃d qꝛ nõ honoꝛabaris vel ꝑmouebaris ꝑ alij⁹ mouisti aliq̃ cõtẽtiones ⁊ discordias ĩ ciuitate: villa. societate vl' collegio. Si dicat q̃ sic. interroget si mala fuerũt inde secuta. qꝛ si sic oĩm illoꝛ ipe ẽ reus. Deinde introget. nũquid ꝑpter supbiã ne videreris supari ab alij⁹ fuisti ꝑtinax in sustinẽdo ꝓtra veritatẽ et

quo intrero

De supbia

Bona nature

bona fortu

~~Sapiẽtia~~

bona gr̃e

iusticiã: ꝯsiliũ tuũ vel sentẽtiã tuã ⁊ ꝟbũ tuũ. Si dicat ꝙ sic
intꝛoget vtꝝ aliqd̄ dãnũ est inde secutũ. qꝛ si sic ipe tenet̄ re/
parare. Deide interroget eũ. p̄sumpsisti ne vnq̄ꝫ aliq̄d facere
qd̄ excederꝫ vires tuas: statũ tuũ: ꝯditõeꝫ tuã ⁊ tuoꝝ. Si di
cat ꝙ sic interroget si fuerit inde aliq̄s lesus vl̄ dãnificatus
qꝛ si sic ipe tenet̄ repare. Et sic ista pessima radix supbie po/
terit euelli de corde pctõris. Eodẽ mõ dicẽdũ ẽ de radice a/ De auaricia
uaricie. qm̄ si pctõꝛ ꝑ se vl̄ ad intꝛogatõeꝫ sacerdotis cõfitea
tur de pctõ auaricie interroget sacerdos de mõ dicẽdo. Fe/
cisti vnq̄ꝫ fraudẽ vl̄ fallaciã. vl̄ dixisti vnq̄ꝫ mẽdaciũ vl̄ ꝑiu/
riũ ĩ emẽdo vl̄ ꝯmutãdo: vel aliquẽ aliũ ꝯctũ faciẽdo. Si di
cat ꝙ sic ĩterroget quã fraudẽ vl̄ fallaciã. sꝫ ipe sacerdos nõ
specificet eã illi. Istud em̄ habẽdũ ẽ ꝑ regula generali ꝙ ĩ istꝭ
intꝛogatõibꝫ sacerdos nõ debꝫ descẽdere ad spẽalia peccata
vl̄ ad spẽales circũstãtias pctõꝝ. qꝛ forte ml̄ti post tales in
tꝛogatões delinq̄rẽt. qm̄ ostẽderẽt̄ eis modi ⁊ maneries pcto
rũ q̄s ipi nescirẽt cogitare. Et iõ sꝑ ĩterroget ĩ generali dicẽ
do vt dictũ ẽ. fecisti vnq̄ꝫ fraudeꝫ vl̄ fallaciã. ⁊c̄. Et si dicat ꝙ
sic. interroget quã ⁊ q̄re. q̄bꝫ modis. ꝯ q̄s. q̄tiẽs et q̄bꝫ casibꝫ
Deide intꝛoget eũ dicẽdo. Dimisisti vnq̄ꝫ ꝓpter auariciã tu opa misericor
am adĩplere septẽ opa mis̄icordie: ⁊ specificet illi ea dicendo die
vidisti ne vnq̄ꝫ esuriẽtẽ cui nõ dedisti mãducare. ⁊ sic de aliꝭs
opibꝫ mis̄icordie de q̄bꝫ dicet̄ ĩfra in tercia ꝑte huiꝰ operis.
Si dicat ꝙ sic intꝛoget eũ de circũstãtia vt dictũ ẽ. Circa ec̄
pctm̄ auaricie interroget eũ de ludo furto: rapina vsura. de
q̄bꝫ aliq̄d dicet̄ infra. Circa fedissimã radicẽ luxurie notã luxurie
dũ ꝙ luxurie septẽ sunt spẽs. Pr̄ĩa ẽ fornicatio. scd̄a adulte/
riũ. tercia stupꝝ. q̄rta incestꝰ. q̄nta raptꝰ. sexta sacrilegiũ. sep
tima ẽ pctm̄ ꝯ naturã. Fornicatio ẽ ꝯcubitꝰ soluti cũ soluta
Adulteriũ est alteriꝰ thori violatio. Stupꝝ ẽ illicita ꝟginis
defloratio. Incestꝰ ẽ affiniũ vl̄ ꝯsanguĩeoꝝ abusus. Raptꝰ
ẽ cũ puella de domo ꝑentũ violẽter trahit̄. vt corrupta ĩ vx/
orẽ vl̄ ꝯcubinã habeat̄. Sacrilegiũ ꝓut h̄ sumit̄ ẽ religioso
rũ vel religiosaꝝ vl̄ ꝓmotoꝝ ad sacros ordĩes ꝯcubitꝰ. Pec/
catũ ꝯ naturã fit ml̄tis modis. Uno mõ qñ nõ seruat̄ spẽs.

Cū iumēto sicut qñ fit cū iumēto. ⁊ istud vocat̄ bestialitas. Et de h̄ dicit̄ in lege moysi. Qui coierit cū iumēto morte moriat̄. Alio mō qñ ꝑuat̄ species sz nō sex⁹. sic̄ qñ mascul⁹ peccat cū masculo: vl̄ feīa cū feīa. ⁊ istd̄ vocat̄ ꝓp̄e pctm̄ sodomiticū. qꝛ isto peccato sodomite laborabāt. ⁊ iō cremati fuer̄t igne sulphureo. Geñ. xix. ⁊ alie q̄ttuor ciuitates ꝑierūt ꝓpt̄ vicinitatē eoꝝ. d̄ pe. di. i. sz ⁊ ꝯtinuo. Alio mō fit qñ nō seruat̄ vas debituz vl̄ mod⁹ debit⁹ licet ꝑuet̄ sex⁹. sic̄ qñ vir abutit̄ vasculo ml̄ieris. vel qñ nō cognoscit eā mō nat̄ali. Alio mō fit qñ idē ē agens ⁊ patiēs. sic̄ qñ vir corrūpit seip̄m vel ml̄ier seip̄am. ⁊ vocat̄ istud pctm̄ molliciei. Vñ dicit apl̄s. Neqꝫ molles neqꝫ masculoꝝ ꝯcubitus regnū dei possidebūt. Circa ḡ istud maledictū pc̄tm luxurie cautissime dz sacerdos ꝓcedere. ita ꝙ ñ nimis ad ꝑticularia descēdat. qm̄ sic freq̄nter comꝑtū est tā viros q̄ꝫ ml̄ieres ꝑ nimis exp̄ssam noiatōez ⁊ int̄rogatōez criminū ī peccata q̄ nō nouerāt īcurrisse. Vñ si pctōr ꝑ se vl̄ ad interrogatōez sacerdotis dicat se peccasse pc̄to luxurie sacerdos int̄roget eū vtꝝ sit solut⁹ vl̄ nō. et vtꝝ peccauit pc̄to fornicatōis vel adulterij l̄ stupri vl̄ incest⁹: raptus: sacrilegij vl̄ pc̄to ꝯ̄ naturā. id ē interroget eū. si illa cū q̄ peccauit erat soluta: vidua vl̄ ꝯiugata. affinis: cōsanguinea: religiosa vel v̄go ⁊ vtꝝ illā habuerit ꝑ violētiā vel nō. ⁊ istud sufficit si ꝑsona cōfitens ē intelligēs. sed si est ꝑsona simplex interroget sacerdos vtꝝ agnouerit eā modo naturali. nō tñ descēdēdo ad ꝑticularia. i. nō interroget an ꝯg̊uerit eā añ vel retro. ⁊ sic d̄ aliis interrogatōibus. Interroget etiā de numero ꝑsonaꝝ. i. si cognouit vnā vel pl̄es. tñ nō interroget d̄ noīb⁹ ꝑsonaꝝ. Interroget insuꝑ de numero actuū. i. an sel̄ vel bis an pluries. Interroget etiā de tꝑe. i. si tꝑe sacro vel nō sacro. et etiā d̄ loco. et q̄li tēptatōe peccauit. ⁊ vtꝝ p̄ueniēs tēptatōez vel p̄uētus ab ea. ⁊ vtꝝ peccauit spōte vl̄ coacte. ⁊ q̄ coactōe vtꝝ cōditōnali vl̄ absoluta. ⁊ vtꝝ peccauit ex libidine vl̄ ex pauꝑtate. Et istud hz locū potissime ī ml̄ieribꝫ. ⁊ ita de ml̄tis alijs q̄ magistra reꝝ exꝑientia docebit. Sz qꝛ ista radix pessima luxurie extēdit ita palmites suos ꝙ etiam cooꝑit lectos lege

mr̄imonij cōiunctos. Sciēdū q̄ marit⁹ p̄t peccare pc̄to lu/
rie mlt̄is modis etiā mortaliter cū vxore sua. q̄ modi ꝯtinēt̄
in his v̄sib⁹. Tp̄e mente loco ꝯditione modo. Quinq̄ mo/
dis peccat vxore marit⁹ abutēs. Tp̄e. i. si in tp̄e menstruorū
cognoscat eā. q̄r si sciēter hoc faceret peccaret mortaliter. ⁊ i
veteri lege mandabat̄ interfici. Sed q̄d de muliere men/
struata. nūquid peccat sicut vir? Dico q̄ si vir tp̄e mēstruo/
rum petat debitū sibi reddi ab vxore ip̄a debz ei quantū po
test p̄suadere ne petat. dicēdo se esse infirmā nec esse parataz
tūc ad opus illud. Non tamē debet dicere se esse in passiōe il
la nisi cōstaret ei de cōstantia viri et prudentia seu discretōe
eius. q̄r ip̄e posset tantā abominatōem cōcipere cōtra eaz q̄
dimitteret ip̄am. Sz si cōstaret sibi de discretōe ⁊ prudētia
viri possz ei reuelare. Et si ip̄e nollet desistere reddat sibi cuz
dolore ⁊ amaritudine cordis. Tp̄e etiā vt si vxorē cognoscat
tp̄ib⁹ ieiunioꝝ vel dieb⁹ sanctorū: vel dieb⁹ cōmunicatōis l̄
tempe puerp̄ij. Nō tn̄ credo q̄ in isto casu sit pctm̄ mortale.
dum tn̄ nō transgrediant̄ limites matrimonij. sicut dicet̄ sta
tim. licet sint monendi q̄ tempe tali abstineant ab actu car/
nali. Et de hoc habetur. xxxiiij. q. iiij. sciatis. et. c. sequenti.
Mente. i. intētione. Potest enī vir ad vxorē accedere tribus
modis. Uno modo vt generet ex ea ꝓlem que sit ad dei ser/
uitiū et cultū. Alio mō vt reddat debitū qd̄ ab ea exigitur.
⁊ si cū tali mēte ad eam accedat nō peccat mortaliter nec ve/
nialiter. īmo meret̄ dūmodo nihil alid̄ cōmitteret ibi. Alio
mō causa cōcupiscentie carnis. ⁊ si talis cōcupiscētia mane
at infra limites matrimonij. scz q̄ nullo modo accederet eaz
nisi esset vxor sua est solū peccatū veniale. Si aūt ista cōcu/
piscentia trāsgrediat̄ limites matrimonij. ita. s. q̄ accedit ad
eā: nō solū sicut ad vxorē sed sicut ad mulierē. ita q̄ si haberz
aliā in ꝓmptu ita bene accederet ad eā sicut ad istam. iā ē pec
catum mortale. Loco id ē si cognoscat eam in ecclesia vel in
cimiterio. vel in alio loco sacro. Et in isto casu credo q̄ v/
terq̄ peccat mortaliter. Conditione. id est si cognoscat e/
am conditione inhonesta: vel etiā illicita: sicut visum fuit

supra qñ agebat̃ de mr̃imonio. Mõ. i. si vir eã cog̃scat ꝯtra modũ institutũ a natura. ⁊ istud ẽ g̃uissimuꝫ pc̃tm in vxore. Uñ ſm qđ dicit Aug. Usus q̃ est ꝯ̃ naturã execrabil'r fit in meretrice. sed execrabilius fit ĩ vxore. xxxij. q. vij. Adulterij. Sꝫm ista g̃ poterit sacerdos formare int̃rogatõnes suas de pctõ luxurie circa viꝝ ⁊ vxorẽ. saluo tñ ꝙ nõ nimis descendat ad ꝑticularia. Circa pctm̃ ire. si pctõr ꝑ se vl' ad int̃rogatõeꝫ sacerdotis ꝯfiteat̃ de eo: poterit sacerdos int̃rogare: si ꝓpt̃ irã dixerit blasphemiã de deo vl' sctis eiꝰ. Si dicat ꝙ sic int̃roget eũ. quõ: q̃tiẽs. q̃re: ⁊ sic de alijs. Deĩde interrogꝫ dixisti vnq̃ꝫ ꝓpter irã verba ꝯtũeliosa ꝓximo. si dicat ꝙ sic. interroget q̃ verba: q̃re q̃tiẽs. vbi ⁊ corã q̃bꝫ. Interrogꝫ etiã si fuerit iniuriatꝰ ꝓximo. s. aliquẽ ꝑ irã ꝑcutiẽdo vl' verberãdo. Si dicat ꝙ sic interroget q̃s erat. vt si erat clericꝰ vel laicꝰ: vl' religiosus vl' secularis: ⁊ vbi ⁊ q̃re: et sic de alijs circũstãtijs ꝑsone. interroget etiã q̃tiẽs iterauit ĩiurias ⁊ vbi ⁊ q̃re ⁊c̃. Circa pctm̃ gule si pctõr ꝑ se vl' ad interrogatõeꝫ sacerdotis ꝯfiteat̃ de eo: int̃roget si ꝓpter gulã fregerit vnq̃ꝫ ieiuniũ eccl'ie: vl' si ꝯmederit carnes in eis: et q̃re ⁊ q̃tiẽs. Et si inebauit se ⁊ si habeat ꝯsuetudinẽ ꝙ inebriet se. ⁊ si ꝓpter eb̃etatẽ dixit verba scurrilia: ĩhõesta vl' iniuriosa. et q̃tiẽs ⁊ q̃bꝫ dixit ⁊c̃. Et nota ꝙ ſm qđ dic̃ Gre. q̃nqꝫ modis peccat hõ ꝑ gulã. q̃ modi ꝯtinẽt̃ ĩ v̄sibꝫ his. Certũ stat ꝙ q̃nqꝫ modis gula dãnat edentẽ. Dũ nimiũ ꝯmedit: ꝯmedẽdi ꝑuenit horam. Querit delicias: parat escas deliciose. Aut sumit auide qđ ñ erat deliciosuꝫ. Nota ꝙ multũ ꝯmedere aut rõe ꝯplexionis vl' etatis vl' laboris nõ est pctm̃. dũ tñ nõ studio vl' ardore vel auiditate sumit̃. Itẽ ꝑciositas ciboꝝ moderata maxĩe in diuitibꝫ q̃ talibꝫ vti solẽt nõ ẽ pctm̃. dũ tñ nõ nimis auide sumant̃: nec obstet statꝰ suꝰ. Et qꝛ facta est mẽtio de ebrietate notãdũ ꝙ eb̃etas đr tribꝫ modis. Uno mõ đr plenaria mẽtis obliuio: et ita nõ est pctm̃ si ex ignorãtia ꝓuenit. xv. q. i. sane. Scđo mõ đr ebrietas freq̃ns actio bibẽdi. Et hec ut ait Aug. ẽ pctm̃ veniale: nisi sit assidua. qꝛ tũc ẽ pctm̃ mortale. maxime si nouit vires vini ⁊ nõ vult apponere aq̃m. xxxv.

di. in p̄ncipio. Tercio mō d̄r ebetas q̄dā dispositio ⁊ studiū ad inebriandū se de facili. ⁊ ita sp̄ est pctm̄ mortale. xxxv. di. añ omnia. Circa pctm̄ inuidie si pctōr p̄ se vl' ad introga/ tōem sacerdotis ꝯfiteat̄ de eo. introget eū sacerdos si placu/ it ei dānū vel malū p̄ximi, ⁊ si bonū vl' ꝯmodū illi⁹ displicu it ei. ⁊ si ex īuidia detraxit vnq̄ p̄ximo suo: falsuz crimē ei im ponēdo. vl' bonū qd̄ ī eo erat diminuēdo vl' occultādo. l' qd̄ ī eo erat augmētādo. vl' illis q̄ nō nouerūt manifestādo. Itē q̄tiēs fecerit ista et q̄re. ⁊ sic de alijs circūstātijs. Itē si portat odiū vel rācorē vel malā volūtatē ꝯ p̄ximū suū: et q̄re. ⁊ sic d̄ alijs. Circa accidiā interroget sacerdos si potuit peccator mlta bona facere q̄ nō fecit. dicere q̄ nō dixit. cogitare q̄ non cogitauit. ⁊ multa mala vitare q̄ ñ vitauit. Itē si ex negligē tia obmisit ire ad missaz. ad ꝑmonē ⁊ ad alia bona opera ⁊c̄. Scd̄m g̊ istā doctrinā sacerdos potit formare introgatōnes suas. ⁊ in istis vnctio quā accepit a deo ⁊ expiētia mag⁹ do/ cebit q̄ aliq̄ lectio. Uez qm̄ iuxta varietatē ꝯfitētiū sacer/ dos debz variare interrogatōes. Uñ si ꝯfitēs sit religiosus introget̄ de trib⁹ vot⁹ regule. s. de obediētia pauptate ⁊ casti/ tate. Introget̄ etiā de regularib⁹ obꝑuātijs. ⁊ potissime d̄ ab usiōib⁹ claustri q̄b⁹ freq̄nter status religiosoꝝ corrūpit̄. q̄ sūt duodecim. s. p̄lat⁹ negligēs. discipul⁹ īobediēs. iuuenis oci osus. senex obstinat⁹. mōach⁹ curial'. monach⁹ seu canonic⁹ regular⁹ causidic⁹. habit⁹ p̄ciosus. cib⁹ exq̄sit⁹. rumor ī clau stro. lis ī capitulo. dissolutio in choro. irreuerētia circa alta/ re. Et ꝑm illas ⁊ ꝑm etiā alias obꝑuātias regulares cōfessor debet formare introgatōes. Circa etiā clericos secl'ares sūt faciēde interrogatōes de symonia. de negociatōe ⁊ de alijs q̄ ptinēt ad symoniā ⁊ ad auariciā. ⁊ si habeāt admīstratōez vl' officiū siue bñficiū introgēt̄ de dilapidatōe bonoꝝ. vl' si ex/ pēderint ī malos vsus bona eccl'ie. Itē vtꝝ intfuerint diui/ nis officijs ⁊ horis canonic⁹. vtꝝ portēt coronā ⁊ habitū cō gruētē. Itē si dicāt integre ⁊ pfecte diuinū officiū. Itē intro gent̄ de luxuria: de venatōe. de irregularitate: de ludo aleaꝝ ⁊ sil'ib⁹. in q̄b⁹ solāt sepi⁹ peccare. Circa p̄ncipes sunt faciēde

Inuidia.

Accidia

De religiosis

Abusiones in claustro

Circa clericos secularis

Circa p̄ncipes

circa laicos

introgatões de iusticia. Circa milites de rapina. Circa mer
catores et alios officiales mechanicas artes exercentes de
fraude ⁊ dolo: de mẽdacio: de ꝑiurio ⁊c̃. Circa burgẽses ⁊ ci
ues ꝯmũiter de vsuris ⁊ pignoribꝫ. Circa rusticos ⁊ agrico
las de ĩuidia ⁊ furto. maxime circa decimas. ꝓmicias: tribu
ta ⁊ cẽsus. ¶ Uñ notãdũ ꝙ licꝫ forma generalꝫ suꝑposita sit
obſeruãda in oĩbꝫ tñ ſm diuersitatẽ ꝑsonaꝝ et officioꝝ studio
sius et speciali⁹ ẽ circa spẽalia crimĩa insistẽdũ. Factis ipis
introgatõibꝫ si ꝯfitẽs sit ꝑsona simplex introget eũ sacerdos
si sciat pr̃ noster. Aue maria. Credo ĩ deũ. ⁊ si sciat se signare
⁊ si nesciat instruat eũ vl̃ moneat vt addiscat. Deĩde interro
getur si tẽpteť aliq̃ tẽptatõe ⁊ q̃. ⁊ quõ se habeat ĩ resistẽdo.
⁊ doceat eũ modũ. Si em̃ tẽpteť de suꝑbia cogitet de hũili
tate filij dei q̃ hũiliauit semetipm̃ fact⁹ obediẽs vsqꝫ ad mor
tẽ. Cogitet etiã de casu dyaboli: q̃ ꝓpť suꝑbiã suã cecidit de
ꝑadiso in infernũ: ⁊ de angelo fact⁹ ẽ dyabol⁹. Si tẽpteť de
auaricia cogitet de breuitate vite ⁊ ĩstabilitate ⁊ vanitate mũ
di. et ꝙ nihil hinc portabit secũ de diuitijs suis. Si tẽpteť
de luxuria cogitet de morte ⁊ q̃lis erit post mortẽ. Uñ ñ me/
li⁹ poťit hoĩs caro viua domari q̃ꝫ q̃lis fuerit hec mortua ꝑ
meditari. Cogitet etiã de penis ĩferni ⁊ gaudijs ꝑadisi. Hec
⁊ alia multa dꝫ ei oñdere ⁊ docere. Hoc facto recolligat ⁊ re
petat ĩ generali cõfessiõeꝫ dicẽs. Amice tu fuisti ꝯfessus pec/
cata ista: ⁊ oñdat ei g̃uitatẽ pctõꝝ: eũ dure increpãdo. ⁊ indu
cẽdo eũ ad lachrymas: ꝯpũctõeꝫ ⁊ ꝯtritõeꝫ. Et ad hꝫ multuꝫ
valꝫ si sacerdos oñdat vultũ dolorosum ⁊ lachrymabilẽ pec
catori. Sic̃ legiť de sctõ Ambrosio ꝙ qñ aliq̃s ꝯfitebať ei su
um lapsum ita amare flebat ꝙ ꝯfitẽtẽ q̃ntũcũqꝫ obstinatũ ad
fletũ ⁊ lachrymas ꝓmouebat. Sic etiã dꝫ facere sacerdos.
⁊ sic pctõꝝ ꝟecũdia duct⁹ ad lachrymas ĩuiteť: vt lachryme
admonẽtis excitẽt lachrymas penitentꝫ. Jõ sumoꝑe caueat
sacerdos ꝙ nõ adoleť alicui ĩ ꝯfessiõe. ĩmo q̃ntũcũqꝫ sit mag̃
ꝑsona ⁊ reuerẽda ĩcrepet ⁊ corrigat eã dure. Caueat tñ ꝙ ne
nimis exasꝑet vl̃ ꝙ nõ sit nimis dur⁹ ĩ ꝟbo. Sꝫ si pctõꝝ vl̃t
bñ penitere ꝓmittet ei vitã eternã et veniã d̃ peccatis. ita ꝙ

pctõr semp recedat cõsolat⁹ ab eo. Istis rite pactis faciat sibi dicere ꝯfessiõz generalẽ: monẽs ꝙ si recordet ꝺ aliq̃ pctõ reuertat ad ꝯfessiõez. ⁊ sic ĩposita ei pnĩa absoluat eũ ĩ noĩe dñi. ita tñ ꝙ si sit excõicat⁹ excõmũicatõe maiori nll'o modo eũ absoluat donec sit ab illa excõicatõe absolut⁹. Sz ꝑm cõmunẽ doctrinã q̃libz curat⁹ habẽs curã aĩaꝝ p̃t absoluere a minori excõmũicatõe. iõ anteq̃ absoluat eũ a pc̃tis absoluat eũ ab illa mĩori excõicatõe dicẽs. Autoritate dei mihi ꝯmissa absoluo te a vincl'o mĩoris excõicatõis si quã incurristi ꝑ participatõez excõicatoꝝ. ⁊ postea absoluat eũ de pctis confessis ⁊ oblitis. Sz pone. curat⁹ hz aliq̃s ꝑrochianos surdos vl' mutos: vl' cecos vl' furiosos vl' demoniacos: ⁊ fortescit istos esse in pctõ mortali: q̃d faciet de istis? Si eñ moneat surdũ ad pnĩam nõ ꝓdest: qꝛ nõ audit. Si mutũ nõ p̃t cõfiteri. Lec⁹ nõ p̃t videre signũ nec etiã p̃t legere sic̃ nec mut⁹ furiosus nõ ẽ capax rõis nec etiã demoniac⁹. Dico ꝙ sacerdos dz facere posse suũ vt eos ĩducat ad ꝯtritõez: pnĩam et ꝯpũctõez: ꝑm ꝙ ẽ eis possibile. s. ꝟbis vl' scriptis: vl' nutibus vl' signis: ⁊ etiã aliis modis q̃bꝫ poterit. At si ꝑ illa vl' sil'ia ñ potest oret deũ ⁊ faciat orare ppl'm suũ: vt de⁹ illustret corda eoꝝ ad penitẽtiã. ⁊ si nihil omiserit de ꝯtingẽtibꝫ nõ imputatur sibi. Quõ aũt se debeat habere sacerdos ad infirmũ qui amisit loq̃lam et nõ potest cõfiteri vide supra in p̃ma parte tractatu de eucharistia. c. ix.

De ꝑtãte clauiũ Capitulũ X

Quia sup̃dictũ ẽ eũ ageret ꝺ pnĩa pc̃ta ĩ ꝯtrõe dimitti. dubiũ existit q̃d dimittat sacerdos ꝟtute clauiũ ĩ absolutõne cũ ñ dimittat culpã. qꝛ illa vt dictũ ẽ dimittit̃ in ꝯtritõe. nec penã. qꝛ adhuc postq̃ penitẽs ẽ absolut⁹ remanz obligat⁹ ad penã. Circa istã materiã istꝺ videt mihi eẽ dicẽdũ. Ille eñ q̃ accedit ad ꝯfessiõez aut ẽ ꝑfecte ꝯtrit⁹ aut ñ. Si est ꝑfecte ꝯtrit⁹ tũc de⁹ virtute ꝯtritõis remittit sibi peccata. teste Ezech. qui dic̃ in ꝑsona dei. Quacunq̃ hora ingemuerit pctõr omniũ iniquitatum eius nõ recordabor. ita ꝙ anteq̃ accedat ad confessionem mundatus est a culpa. Si

De dedefor tuosis

aūt nō est ꝑfecte ꝯtrit⁹ tūc ꝟtute ꝯfessiōis ista imꝑfecta cōtri
tio reducit̄ ad ꝑfectā.ita ꝙ de attrito fit virtute cōfessiōis cō
trit⁹.ꝛ sic virtute ꝯfessiōis remittūt̄ pctā q̄ ad culpā. No
tādū tñ ꝙ qñ dicit̄ ī ꝯfessiōe vl' ꝯtritōe pctā dimitti.ītelligē/
dū ē deū dimittere pctm̄ nō ꝯtritōez vl' cōfessiōez. Uñ amb.
ꝛ ponit̄ de pe.di.i.c.penitētia vera.§.deus aūt.ꝛ Aug.ꝛ po/
nit̄ de cōse.di.iiij. Nemo tollit pctm̄ nisi sol⁹ christ⁹ q̄ ē agn⁹
tollēs pctā mdi. Tollit aūt dimittēdo pctā q̄ facta sunt ꝛ ad
iuuādo ne fiāt.ꝛ ꝑducēdo ad vitā vbi pctā fieri nō possunt.
Q, aūt dicit sol⁹ christ⁹ nō excludit p̄rez nec spm̄sctm̄.cū in
diuisa sint opa trinitat̄. Et istd̄ verꝝ ē q̄ꝫtū ad opa q̄ sunt ad
extra. Quid ḡ faciūt ibi claues vl' absolutio sacerdot̄? Di
cēdū ꝟm aliq̄s ꝙ de⁹ mūdat aīaz ī ꝯtritōe a macula culpe.et
sacerdos absoluit eā a vīculo pene et̄ne. Fateor ꝙ nō intelli
go istos.qꝛ nō video ꝙ aliq̄s postq̄ꝫ mūdat⁹ ē a macl'a culpe
mortalis sit obligat⁹ pene eterne. cū ista pena nō debeat̄ nisi
culpe vel pctō mortali. Si igit̄ de⁹ mūdat aīam in ꝯtritōe a
culpa mortali.ꝑ cōseq̄ns absoluit eaz a vinculo pene eterne.
ꝛ ideo dicūt alij ꝙ q̄ꝫuis pctm̄ ī ꝯtritōe dimittat̄ q̄ꝫtū ad cul
pā ꝛ q̄ntū ad reatū pene et̄ne.tñ pctōr adhuc remanz obliga
tus ad duo.s.ad ꝯfitēdū pctm̄:et ad aliq̄m satisfactōez ꝓ pec
cato faciēdā. Et iō sacerdos virtute clauiū absoluit istuz a
vincl'o q̄ tenebat̄ ad ꝯfessiōez:ꝛ ligat eū ad satisfactōnez. Et
sic dicit̄ sacerdos virtute clauiū soluere ꝛ ligare. Quāuis il/
lud verꝝ sit ꝙ pctōr sit obligat⁹ ad illa duo.nō tñ videt̄ ꝙ ꝟm
viā istā ꝟba forme sacram̄tal' absolutōis possint bñ verifica
ri.nā dic̄ sacerdos. Absoluo te a pctīs.ꝛ nō dicit. absoluo te
a ꝯfessiōe.ḡ ꝟm istā viā optz ꝙ absoluat aliq̄ mō a pc̄tis. Et
iō dicūt aliq̄ ꝙ pctōr ꝑ pctm̄ nō solū obligat̄ deo quē offēdit
sz etiā eccl'ie cui se peccādo abstraxit. ꝛ iō q̄ꝫuis in ꝯtritōe re
cōcilieꝫ deo:tñ remanet adhuc recōciliād⁹ eccl'ie in faciendo
ꝯfessiōem illi q̄ rector est eccl'ie. Et licz istd̄ sit verꝝ :nō tñ vi/
det̄ sufficere cū claues nō solū se extēdāt ad soluēdū ꝛ ligādū
in terris.īmo ꝛ in celis.dicēte christo. Qd̄cūqꝫ ligauer̄ sup
terrā ꝛc̄. Et iō dicūt alij ꝙ sacerdos virtute clauiuz nō facit

aliq̃d nisi ostēsiue. vñ dicūt q̃ absoluit. i. absolutū oñdit. Unde dicit. absoluo te. tm̄ valz. i. absolutū ostēdo te. Et isti videnť dictū suū fundare ī autoritate Ambrosij dicētes. Sacerdos q̃dē suū officiū exhibz sz nulli ptātis iura exercz. Sed dictū istoz pax videť attribuere clauiby. z ꝓbū ambrosij intelligendū ē q̃ sacerdos nulli ptātis iura exercet autoritatiue sz misterialiter bñ. Et iō dicūt alij q̃ sacerdos virtute clauium absoluit a culpa si ĩuenit eā dūmō ꝓfitēs nō ponat obice. z absoluit a pena purgatorij cui pctōr erat obligat. ñ eā relaxādo sz eā ꝓmutādo ī penā tpalē vel corpalē. Et ħ sub cōditōe. s. si implet iniūctā pniam. ita q̃ si iniūcta pnia sit cōdigna absoluiť a tota pena purgatorij. z si nō est ꝓdigna nō absoluiť a tota pena purgatorij sz a tāta. et iō si moriať expleta penitētia ꝓdigna nō puniet ī purgatorio. si aūt pnia nō fuerit ꝓdigna: vl si fuit ꝓdigna: nō tm̄ ꝓpleuit eā ī vita sua: ꝓplebit eā ī purgatorio. Et ista opinio videť mihi satis rōnabil. Alij dicūt q̃ cū oñe mortale pctm̄ sit offensiuū diuīe bonitatis q̃ ē ifinita. pena debita p pctō mortali ē ifinita. z p ꝓseqns est viribz nrīs īpropoꝛcionabil. virtute aūt clauiū fit nobis ꝓporcionabil. inq̃tū virtute clauiū ꝓfitēti ꝓmūicať passio christi q̃ dat efficaciā sacrīs oibz. et q̃ fuit sufficiēs ad satisfaciēdū p pctis totī mūdi. Uñ ꝓm hāc viā virt clauiū ē q̃ virtute eax cōicať ꝓfitēti passio christi. in cui virtute pt satisfacere p pctis. qd nō faciebat añ. Uñ credo q̃ vnū pr nr īpositū ī penitētia a sacerdote efficaci ē ad satisfaciēdū p pctis q̃ si aliq̃s diceret cētū milia p semetipm. qz illud hz merituz a passiōe christi. illa vero a merito dicentis. Et ista opinio est multū rationabilis.

De sigillo cōfessionis Cap. XI.

Sigillū ꝓfessiōis dz esse secretū. qz nullo mō: nll o pactu: p nulla re debz frāgi. īmo sacerdos deberz potī sustinere q̃mcūq̃ penā: etiā mortē añq̃ reuelarz ꝓfessiōz nec verbo nec scripto nec nutu nec signo. Et de hoc sigillo dicit Bre. et habeť d pe. di. vi. c. sacerdos. vbi dicit sic. Sacerdos añ oia caueat ne de his q̃ ei ꝓfitēť pctā alicui reuelz. nō pro-

pena sacerdo K reuelans cōfessa

pinquis nec extraneis nec qd absit p scādalo aliq. Naz si hoc fecerit deponat. et oīb diebz vite suc ignominiosus pe/ grinādo vadat. Itē de pe. z re. c. Oīs vtriusq sex. Caueat oīs sacerdos ne ꝓbo aut signo aut alio quis mō pdat aliq̄te nus pctōrē. sed si prudentiori ꝓsilio indiget illd caute absq vlla expssiōe req̄rat. qm̄ q̄ ī penitētiali iudicio pctm̄ sibi dte ctū reuelare psumpserit. no solū a sacerdotali officio deponē dū decreuim⁹. vez etiā ad agendū pniaz ī arto mōasterio p/ petuo detrudendū. Ita q ī decretali ista istruit ꝓfessor de ꝗ q̄d agere debeat et a q̄ cauere debeat. Si em̄ sacerdoti ī ꝓfes siōe occurrat casus sup q̄ nō possit bn̄ ꝓsulere penitētē: debz sup ꝗ ꝓsulere pitiorez se vt videat q̄d agere debeat. Sub q̄ aūt forma reuelabit isti perito pctm̄ qd alter ꝓfessus est sibi. Credo q sub ista. si tal casus accideret q̄d faciēdū essz. vel si aliq̄s cōfiteret de tali pēto q̄d essz sibi ꝓsulēdū. Nō aūt debz dicere vt credo. ego audiui istud in ꝓfessiōe. qz dicēdo sic ipe mētiret. qm̄ ipe nō audiuit vt ipe sed vt vicari⁹ z locū tenens dei. Et ml'to min⁹ dz dicere. q̄dā ꝓfessus ē mihi. qz dicendo sic ī generali z īplicite reuelat cōfessiōez z etiā mētit. qz cōfes sio fuit facta deo z nō sibi nisi vt locū tenēti dei. Sz pone sacerdos sup crimē qd audiuit ī ꝓfessiōe inducit ī testē z com pellit iurare q̄d faciet: si dicat reuelat ꝓfessiōez z punieť. si ne gat piurat. Dico q si solū sciat p ꝓfessiōez: ipe dz iurare se ni hil scire d ista materia sup q̄ introgat. nec piurat. qz ipe nihil de ꝗ scit. Esto em̄ q sciat istud crimē sibi fuisse ꝓfessuz: nescit tn̄ vtz cōfitēs ī ꝓfitēdo dixerit vez vl falsuz. z iō pt ꝓe dice/ re se nihil scire. Sz q̄d si iudex erit cauillosus: et introga/ bit eū p iuramētū vtz audierit aliq̄d de crimīe de q̄ agit. Di cendū q iuramētū nō ligat eū ad dicēdū aliq̄d ī hac materia cū iuramētū nō sit inuentū vt sit vinculū iniq̄tatis. extra de iureiur. c. v. In nll'o qd fit ꝑ mādatū dei ē obligatoriū iura/ mētū. Unde cū reuelare ꝓfessiōez sit ꝑ mādatū dei. s. ꝑ illd. Nō falsum testimoniū dices. nullū ē iuramētū ad ꝗ obligatoriū Unde tal pt licite iurare nihil se audiuisse. z intelligat q nihil audiuit vt hō: vel p modū q̄ debeat testificari. Ulteri⁹ po

nisi ad cōsul.

Si sacerdos de mētit in testō adere uelabit

ne ꝙ sacerdos sciat ꝑ ꝯfessiõez aliquẽ hereticum ĩ parrochia
sua vl' alibi q̃ alios ĩducit ad heresim. q̃d faciet iste sacerdos?
Ray. in sum. sua videt̃ dicere ĩ isto casu cõfessiõz posse reuela
ri. Et rõ sua ẽ. qꝛ tal' nõ ꝟuat fidẽ eccl'ie cũ sit heretic⁹ ⁊ infi/
del'. iõ fides nõ ẽ ei ꝟuãda. xxiij. q. i. noli. Salua tñ reuerẽtia
ei⁹ videt̃ mag' ꝯsona ꝟitati alia opinio quã etiã ip̃e Ray. re/
citat. s. ꝙ sacerdos nõ debz reuelare ꝯfessiõez ip̃i⁹: sz dz ire ad
ep̃m vl' ad inq̃sitorẽ ⁊ dicere. Custodi ⁊ vigila sup̱ oues tuas
lup⁹ ẽ ĩ grege tuo. Et ꝙ dic̃ Ray. ꝙ cũ iste nõ ẽ fidel' non ẽ ei
ꝟuãda fides. Dico ꝙ reuelãdo cõfessiõem fides ñ frãgit̃ hoĩ
sz deo q̃ est fidel' ĩ oĩbꝫ vijs suis. Sz nũq̃d ꝯfitẽs p̃t licẽtia
re cõfessorẽ sic ꝙ dicat illa q̃ dic̃ ei ĩ cõfessiõe. Dico ꝙ cõfitẽs
bñ p̃t facere ꝙ illa q̃ cõfessor scit vt de⁹ etiã sciat vt hõ. dicen
do. s. ei extra cõfessiõez q̃ eidẽ dixit ĩ cõfessiõe. ⁊ sic cõfessor po
terit illa dicere exq̃ audiuit illa vt hõ extra cõfessiõez. Sz
nũq̃d sufficit ꝙ cõfitẽs dicat cõfessori dicẽdo. ego do vob̃ li/
centiã dicẽdi ea q̃ dixi ĩ cõfessiõe. vel op̱tz ꝙ replicet sibi oĩa
extra cõfessiõez. Aliq̃ doctores dicũt ꝙ sufficit vt licẽtiet cõ
fessorẽ. Tñ Durãd⁹ in q̃rto suo dicit ꝙ nõ sufficit. ĩmo tenet̃
oĩa replicare sibi extra cõfessiõez. Et rõ sua q̃ occurrit ẽ ista
qꝛ ĩ his q̃ sunt de necessitate sacramẽti null⁹ p̃t dispẽsare. nec
etiã papa de q̃ magis videret̃. sz tenere secretũ ẽ de necessita/
te cõfessiõis sacramẽtal'. vt ꝓbat diffuse. ꝯ null⁹ p̃t ꝯ h̃ dispẽ/
sare. et ꝑ cõseq̃ns null⁹ p̃t licẽtiare ꝙ illa q̃ ꝑ eũ dicũt̃ ĩ cõfessi
one reuelẽt̃. ideo ad h̃ ꝙ reuelent̃ op̱tet ꝙ sciant̃ aliter q̃ꝫ ꝑ cõ
fessiõem. Et ex his patet ꝙ si q̃s sciat aliq̃d ꝑ cõfessiõez. ⁊ ex
tra cõfessiõem p̃t illud reuelare: et testificari sup̱ illo eodẽ mõ
quo scit extra cõfessiõem. Nota etiam ꝙ sigillũ confessio/
nis directe et principaliter respicit peccata. vt patet ex pre/
allegato decreto. Omnis vtriusq̃ sex⁹. vbi dicitur. Caueat
omnis sacerdos ne verbo aut signo: aut quouis alio modo
peccata ꝓdat. ex consequẽti tamẽ ex quadã cõgruitate respi/
cit alia. Et hec de confessione sufficiant.